

АТ „ФАРМАК”

Консолідована фінансова звітність
за рік, який закінчився
31 грудня 2019 року

ЗМІСТ

Стор.

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА ЗА ПІДГОТОВКУ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ	1
ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА	2-6
КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ:	
Консолідований звіт про фінансовий стан	7
Консолідований звіт про прибутки або збитки та інші сукупні доходи	8
Консолідований звіт про рух грошових коштів	9-10
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі	11
Примітки до консолідованої фінансової звітності	12-62
Додаткові форми до консолідованої фінансової звітності	63-71

АТ „ФАРМАК”

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА ЗА ПІДГОТОВКУ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ

Керівництво несе відповідальність за підготовку консолідованої фінансової звітності, яка достовірно відображає консолідований фінансовий стан Акціонерного товариства („АТ”) „Фармак” (надалі – „Компанія”) та його дочірніх підприємств (надалі разом – „Група”) станом на 31 грудня 2019 року, а також консолідовані результати її діяльності, рух грошових коштів та зміни у власному капіталі за рік, який закінчився цією датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – „МСФЗ”) та відповідно до Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.

Під час підготовки консолідованої фінансової звітності керівництво несе відповідальність за:

- належний вибір та застосування облікової політики;
- подання інформації, включно з обліковою політикою, у спосіб, який забезпечує її доцільність, достовірність, порівнянність та зрозумілість;
- розкриття додаткової інформації у випадках, коли виконання вимог МСФЗ є недостатнім для розуміння користувачами звітності того впливу конкретних операцій, інших подій та умов на консолідований фінансовий стан та фінансові результати діяльності Групи; та
- здійснення оцінки щодо здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

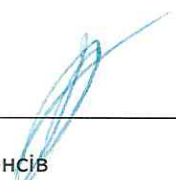
Керівництво також несе відповідальність за:

- розробку, впровадження та підтримання ефективної та надійної системи внутрішнього контролю у всіх підрозділах Групи;
- ведення належної облікової документації, яка дозволяє у будь-який час продемонструвати та пояснити операції Групи та розкрити інформацію з достатньою точністю щодо її консолідованого фінансового стану і яка надає керівництву можливість забезпечити відповідність консолідованої фінансової звітності Групи вимогам МСФЗ;
- ведення облікової документації у відповідності до законодавства України та МСФЗ;
- застосування обґрунтовано доступних заходів щодо збереження активів Групи;
- запобігання і виявлення випадків шахрайства та інших порушень; та
- дотримання інших вимог чинного законодавства в сфері аудиту, бухгалтерського обліку та корпоративного управління, які висуваються до керівництва Групи та забезпечення дотримання цих вимог вищими органами управління Групи.

Консолідована фінансова звітність Групи за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року, була затверджена керівництвом Групи 17 квітня 2020 року.

Від імені керівництва АТ „Фармак”:

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Акціонерам акціонерного товариства „Фармак”:

Звіт щодо аудиту консолідованої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності Акціонерного товариства „Фармак” (надалі – „Компанія”) та його дочірніх підприємств (надалі разом – „Група”), що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2019 року, консолідованого звіту про прибутки або збитки та інші сукупні доходи, консолідованого звіту про зміни у власному капіталі та консолідованого звіту про рух грошових коштів за рік, який закінчився зазначеною датою, та приміток до консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах консолідований фінансовий стан Групи на 31 грудня 2019 року, та її консолідовані фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності („МСФЗ”) та відповідно до Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо складання фінансової звітності („Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність”).

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту („МСА”). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі „Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності” нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Групи згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов’язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались у контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо цієї консолідованої фінансової звітності. Ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Повнота відображення виручки	
Група виробляє та реалізує широку лінійку лікарських препаратів-генериків на ринках багатьох країн світу. Річні обсяги продажу залежать від рівня попиту кінцевих споживачів, накопичених залишків продукції на складах дистриб'юторів та регуляторних обмежень. Сума виручки Групи за 2019 рік становила 6,541,750 тисяч гривень. Виручка є суттєвою статтею і ключовим індикатором результатів діяльності Групи. Оскільки суми виручки Групи за рік у кількісному вимірі зменшилася на більший відсоток, ніж в цілому по ринку, ми визначили потенційне не відображення повної суми продажів клієнтам ключовим питанням аудиту.	Ми виконали такі процедури аудиту: • Перевірка дизайну, імплементації та операційної ефективності контрольних процедур над процесом та обсягами виробництва. • Оцінка загальної системи ІТ контролю та пов'язаних ІТ-систем, а також імплементації контрольних процедур над процесом виробництва та передачі даних щодо кількості виробленої продукції з модуля ІТ-системи, який використовується для виробництва, в облікову систему з залученням внутрішніх ІТ спеціалістів; • Аналітичний перерахунок виручки на основі даних щодо кількості виробленої продукції протягом року, скоригованої на зміни у залишках продукції та затверджених керівництвом прайс-листів. Ми перевірили кількість виробленої продукції до первинних документів та прийняли участь в щорічній інвентаризації запасів на кінець року з метою підтвердження фізичної наявності запасів. Ми застосували ціни відповідно до затверджених керівництвом прайс-листів для формування незалежної оцінки очікуваного рівня виручки за видами продукції; • Тестування на вибірковій основі сум виручки від основних дистриб'юторів до зовнішніх листів-підтверджень, отриманих від контрагентів; • Аналіз умов контрактів на продаж, зокрема, з точки зору переходу контролю. Додатково, ми звірили на вибірковій основі, що виручка визнається на дати переходу контролю над проданою продукцією. • Тестування списання запасів у витрати. Ми перевірили суми та види списаної продукції до підтверджуючих документів та впевнилися, що вони затверджені керівництвом. • Ми перевірили повноту і точність відповідних розкриттів до консолідованої фінансової звітності.

Додаткова інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за додаткову інформацію. Додатковою інформацією є додаткові форми до консолідованої фінансової звітності, зазначені у змісті на сторінках 63-71 (надалі – „Додаткові форми”), які наводяться для цілей подання консолідованого фінансового стану, консолідованих результатів діяльності, руху грошових коштів та змін у власному капіталі Групи у форматі, затвердженому Наказом „Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності” Міністерства Фінансів України № 73 від 7 лютого 2013 року та не є обов’язковою частиною консолідованої фінансової звітності згідно з МСФЗ. Наш аудит було проведено з метою висловлення думки стосовно консолідованої фінансової звітності у цілому. Стосовно додаткових форм були застосовані аудиторські процедури, які використовуються під час аудиту консолідованої фінансової звітності, а також певні додаткові процедури, включно із порівнянням та узгодженням таких форм безпосередньо із відповідними обліковими регістрами та самою консолідованою фінансовою звітністю, а також інші додаткові процедури у відповідності до Міжнародних стандартів аудиту. На нашу думку, такі форми відображені достовірно, в усіх суттєвих аспектах, у відповідності до консолідованої фінансової звітності у цілому.

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається зі звіту про управління, який також включає звіт про корпоративне управління (але не є консолідованою фінансовою звітністю та нашим звітом аудитора щодо неї), і річної інформації емітента цінних паперів, які ми очікуємо отримати після дати цього звіту аудитора. Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновку з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв’язку з нашим аудитом консолідованої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією, зазначеною вище, та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією і консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація має вигляд такої, що містить суттєве викривлення.

Коли ми ознайомимось з річною інформацією емітента цінних паперів та звітом з управління, якщо ми дійдемо висновку, що вона містить суттєве викривлення, нам потрібно буде повідомити інформацію про це питання тим, кого наділено найвищими повноваженнями.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та Закону України про бухгалтерський облік та фінансову звітність та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Групи.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності. Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- Ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю.
- Отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю.
- Оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом.
Доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Групу припинити свою діяльність на безперервній основі.
- Оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.
- Отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо консолідованої фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Групи для висловлення думки щодо консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

15 листопада 2019 року на засіданні Наглядової Ради нас призначили аудиторами Акціонерного товариства „Фармак” та його дочірніх підприємств. З урахуванням продовження та поновлення призначень, ми виконували аудиторське завдання з 2011 року по дату цього звіту.

Ми підтверджуємо, що звіт незалежного аудитора узгоджено з додатковим звітом для аудиторського комітету.

Ми підтверджуємо, що ми не надавали послуг, що заборонені МСА чи статтею 6, пунктом 4 Закону України „Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”, та що ключовий партнер з аудиту та аудиторська фірма були незалежними по відношенню до Групи при проведенні аудиту.

Основні відомості про аудиторську фірму

Повне найменування: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ „ДЕЛОЙТ ЕНД ТУШ ЮКРЕЙНІАН СЕРВІСІЗ КОМПАНІ”.

Місцезнаходження та фактичне місце розташування аудиторської фірми: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилинська, 48, 50а.

„Товариство з обмеженою відповідальністю „Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані” внесене до розділів „Суб’єкти аудиторської діяльності”, „Суб’єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов’язковий аудит фінансової звітності” та „Суб’єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов’язковий аудит фінансової звітності, що становлять суспільний інтерес” Реєстру аудиторів та суб’єктів аудиторської діяльності АПУ за № 1973”.

ТОВ „Делойт енд Туш Юскі”

Партнер проекту
Сертифікований аудитор

Ольга Шамрицька

Сертифікат аудитора № 007662
Аудиторської палати України, виданий 22 лютого 2018 року
згідно з рішенням Аудиторської палати України № 355/2
номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб’єктів
аудиторської діяльності 102257

ТОВ „Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані”
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилинська, 48, 50а

17 квітня 2020 року

АТ „ФАРМАК”

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН НА 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

	Примітки	2019	2018
Активи			
<i>Необоротні активи</i>			
Основні засоби	6	2,441,983	2,361,157
Активи з права користування	8	241,509	246,479
Авансові платежі за основні засоби	6	406,547	166,777
Нематеріальні активи	7	136,793	115,297
Гудвіл	9	35,803	42,602
Інвестиції в асоційоване підприємство		4,302	4,855
Відстрочені податкові активи	19	16,551	14,829
Дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	28	166,850	71,669
Всього необоротних активів		3,450,338	3,023,665
<i>Оборотні активи</i>			
Запаси	10	1,579,162	1,165,550
Торгова та інша дебіторська заборгованість	11	1,202,829	1,487,344
Аванси видані	12	143,771	66,847
Податки до відшкодування та передоплати з податків, окрім податку на прибуток	13	101,400	30,130
Авансові платежі з податку на прибуток		22	4,507
Інші фінансові активи		1,092	40,970
Грошові кошти та їх еквіваленти	14	165,486	109,969
Всього оборотних активів		3,193,762	2,905,317
Всього активів		6,644,100	5,928,982
Власний капітал та зобов'язання			
<i>Власний капітал</i>			
Акціонерний капітал	15	54,352	54,352
Резерв перерахунку іноземних валют		33,775	26,261
Нерозподілений прибуток		5,131,110	4,202,648
Всього власного капіталу, що належить акціонерам Групи		5,219,237	4,283,261
Неконтрольовані частки володіння		(7,668)	12
Всього власного капіталу		5,211,569	4,283,273
<i>Довгострокові зобов'язання</i>			
Кредити та позики	16	177,116	12,305
Зобов'язання з оренди	8	153,200	174,537
Пенсійні зобов'язання зі встановленими виплатами	17	145,493	112,421
Всього довгострокових зобов'язань		475,809	299,263
<i>Короткострокові зобов'язання</i>			
Кредити та позики	16	140,250	441,971
Торгова та інша кредиторська заборгованість	17, 18	733,108	760,405
Зобов'язання з оренди	8	60,701	59,573
Зобов'язання з податку на прибуток		1,500	61,863
Податки до сплати, окрім податку на прибуток		21,163	22,634
Всього короткострокових зобов'язань		956,722	1,346,446
Всього зобов'язань		1,432,531	1,645,709
Всього власного капіталу та зобов'язань		6,644,100	5,928,982

Від імені керівництва АТ „Фармак”:

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

АТ „ФАРМАК”

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ АБО ЗБИТКИ ТА ІНШІ СУКУПНІ ДОХОДИ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

	Примітки	2019	2018
Дохід від реалізації	20	6,541,750	6,618,911
Собівартість реалізації	21	(2,826,842)	(2,933,774)
Валовий прибуток		3,714,908	3,685,137
Витрати на реалізацію та збут	22	(1,397,411)	(1,341,839)
Загальні та адміністративні витрати	23	(746,520)	(681,292)
Витрати на дослідження та розробки	24	(304,739)	(234,282)
Інші операційні доходи		31,082	19,009
Інші операційні витрати	25	(64,548)	(86,635)
Операційний прибуток		1,232,772	1,360,098
Фінансові доходи		20,880	14,377
Фінансові витрати	26	(51,092)	(45,686)
Чистий прибуток/(збиток) від курсових різниць		73,258	(35,033)
Частка у прибутку асоційованого підприємства		3,363	3,680
Прибуток до оподаткування		1,279,181	1,297,436
Витрати з податку на прибуток	19	(209,013)	(247,230)
Прибуток за рік від діяльності, яка продовжується		1,070,168	1,050,206
Припинена діяльність			
Збиток від припиненої діяльності	1	(14,479)	-
ЧИСТИЙ ПРИБУТОК ЗА РІК		1,055,689	1,050,206
Інші сукупні доходи/(збитки)			
Статті, які у подальшому не будуть перекласифіковані у прибуток або збиток			
Переоцінка пенсійних зобов'язань зі встановленими виплатами	17	(31,913)	(1,168)
Статті, які у подальшому можуть бути перекласифіковані у прибуток або збиток			
Курсові різниці у результаті перерахунку результатів закордонних підприємств у валюту подання		7,514	(2,657)
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		1,031,290	1,046,381
Прибуток/(збиток) за рік, який належить:			
Акціонерам Групи		1,056,970	1,050,229
Неконтрольованим часткам володіння		(1,281)	(23)
		1,055,689	1,050,206
Всього сукупних доходів/(збитків) за рік, які належать:			
Акціонерам Групи		1,032,571	1,046,404
Неконтрольованим часткам володіння		(1,281)	(23)
		1,031,290	1,046,381

Від імені керівництва АТ „Фармак”:

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

АТ „ФАРМАК”
**КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

	Примітки	2019	2018
Операційна діяльність			
Прибуток до оподаткування		1,279,181	1,297,436
Коригування на:			
Знос та амортизацію		396,897	324,600
Чистий прибуток від вибуття основних засобів та нематеріальних активів	25	(8,217)	(4,337)
Частка у прибутку асоційованого підприємства		(3,363)	(3,680)
Збиток від списання сировини та готової продукції	10, 25	31,415	52,552
Зміни резерву на покриття збитків від знецінення та списання дебіторської заборгованості	22, 25	(5,491)	31,977
Фінансові витрати	26	51,092	45,686
Фінансові доходи		(20,880)	(14,377)
Чистий (прибуток)/збиток від курсових різниць		(72,273)	3,139
Операційний прибуток до змін в оборотному капіталі		1,648,361	1,732,996
Зміни в оборотному капіталі:			
Збільшення запасів		(414,137)	(172,782)
Зменшення/(збільшення) торгової та іншої дебіторської заборгованості		116,142	(462,012)
Збільшення авансів виданих		(77,812)	(7,842)
(Збільшення)/зменшення податків до відшкодування та передплат з податків, окрім податку на прибуток		(73,684)	22,922
Зменшення торгової, іншої кредиторської заборгованості та інших зобов'язань		(39,881)	(3,627)
Збільшення податків до сплати, окрім податку на прибуток		218	4,147
Грошові кошти, отримані від операційної діяльності		1,159,207	1,113,802
Відсотки сплачені		(33,453)	(31,331)
Сплачений податок на прибуток		(267,718)	(246,093)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		858,036	836,378
Інвестиційна діяльність			
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(713,743)	(622,831)
Короткострокові надходження/(розміщення) вільних коштів		40,970	(20,498)
Надходження від вибуття основних засобів		11,122	8,131
Виплата умовної компенсації в результаті придбання дочірньої компанії		-	(7,746)
Дивіденди, отримані від асоційованого підприємства		3,069	2,703
Відсотки отримані		11,028	7,278
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(647,554)	(632,963)

АТ „ФАРМАК”

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ) У тисячах українських гривень

	Примітки	2019	2018
Фінансова діяльність			
Чисті надходження від продажу частки у статутному капіталі дочірньої компанії Групи	15	26,952	-
Надходження від кредитів та позик		263,733	233,587
Погашення кредитів та позик		(334,698)	(267,486)
Погашення зобов'язань з оренди		(63,051)	(73,149)
Виплата дивідендів		(47,317)	(39,714)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності		(154,381)	(146,762)
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		56,101	56,653
Грошові кошти та їх еквіваленти, станом на 1 січня	14	109,969	53,947
Вплив змін курсів обміну валют на залишки грошових коштів та їх еквівалентів, утримуваних в іноземних валютах		(584)	(631)
Грошові кошти та їх еквіваленти, станом на 31 грудня	14	165,486	109,969

Негрошові операції за рік, який закінчився 31 грудня 2019, були представлені активами з права користування, визнаними за договорами оренди у сумі 73,770 тисяч гривень (2018: 246,479 тисяч гривень).

Від імені керівництва АТ „Фармак”:

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

АТ „ФАРМАК”

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

	Акціонерний капітал	Резерв перерахунку іноземних валют	Нерозподі- лений прибуток	Всього власного капіталу, що належить акціонерам Групи	Неконтро- льовані частки володіння	Всього власного капіталу
На 1 січня 2018 року	54,352	28,918	3,292,456	3,375,726	35	3,375,761
Прибуток за рік	-	-	1,050,229	1,050,229	(23)	1,050,206
Інші сукупні збитки за рік	-	(2,657)	(1,168)	(3,825)	-	(3,825)
Всього сукупних доходів/(збитків) за рік	-	(2,657)	1,049,061	1,046,404	(23)	1,046,381
Вплив від первісного визнання дебіторської заборгованості від акціонера Групи за справедливою вартістю (Примітка 28)	-	-	(99,440)	(99,440)	-	(99,440)
Оголошені дивіденди (Примітка 15)	-	-	(39,429)	(39,429)	-	(39,429)
На 31 грудня 2018 року	54,352	26,261	4,202,648	4,283,261	12	4,283,273
Виправлення помилок минулих періодів	-	-	(226)	(226)	-	(226)
На 31 грудня 2018 року переглянутий	54,352	26,261	4,202,422	4,283,035	12	4,283,047
Прибуток/(збиток) за рік	-	-	1,056,970	1,056,970	(1,281)	1,055,689
Інші сукупні доходи/(збитки) за рік	-	7,514	(31,913)	(24,399)	-	(24,399)
Всього сукупних доходів/(збитків) за рік	-	7,514	1,025,057	1,032,571	(1,281)	1,031,290
Зміна неконтрольованих часток володіння в дочірній компанії	-	-	34,028	34,028	(6,399)	27,629
Вплив від первісного визнання дебіторської заборгованості від акціонера Групи за справедливою вартістю (Примітка 28)	-	-	(83,082)	(83,082)	-	(83,082)
Оголошені дивіденди (Примітка 15)	-	-	(47,315)	(47,315)	-	(47,315)
На 31 грудня 2019 року	54,352	33,775	5,131,110	5,219,237	(7,668)	5,211,569

Від імені керівництва АТ „Фармак”:

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

АТ „Фармак”¹ (надалі – „Компанія”) є акціонерним товариством, зареєстрованим згідно із законодавством України. Головний офіс Компанії розташований за адресою: вул. Кирилівська, 63, Київ, 04080, Україна. Основною діяльністю Компанії та її дочірніх підприємств (надалі разом – „Група”) є виробництво та реалізація лікарських препаратів-генериків. Продукція, яку виробляє Компанія, реалізується головним чином в Україні та експортується до більш ніж 20 країн, переважно, країн СНД (Співдружності Незалежних Держав).

Дочірні, консолідоване структуроване підприємство та асоційоване підприємство Компанії на кінець відповідних звітних періодів були представлені таким чином:

Назва підприємства	Основна діяльність	Місце реєстрації та операційної діяльності підприємства	Ефективна частка власності Компанії станом на 31 грудня	
			2019	2018
Дочірні підприємства:				
ДП „База відпочинку „Смуглянка”	База відпочинку	Україна, Одеса	100%	100%
ТОВ „Фармахім”	Оренда нерухомості та операції з цінними паперами	Україна, Київ	100%	100%
ДП „Береніка” ²	Виробництво та реалізація лікарських препаратів	Україна, Житомир	-	100%
Фармак Інвест Лімітед	Інвестиції	Кіпр, Нікосія	100%	100%
Фармак Інтернешнл Сп.з.о.о	Інвестиції	Польща, Варшава	100%	100%
НОРД ФАРМ Сп.з.о.о ⁴	Дистрибуція лікарських препаратів	Польща, Варшава	85%	100%
Консолідоване структуроване підприємство³:				
ТОВ „Симпозіум”	Послуги з організації відряджень, конференцій	Україна, Київ	-	-
Асоційоване підприємство:				
ТОВ „Фармак СП”	Збут лікарських препаратів	Польща, Варшава	26%	26%

¹ Починаючи з 8 липня 2019 року було змінено тип Товариства з Публічного акціонерного товариства „Фармак” на Акціонерне товариство „Фармак”.

² 27 травня 2019 року Компанія уклала договір продажу ДП „Береніка”, який був відображений в звітності як припинена діяльність. Вибуття було здійснено з метою ліквідації не профільних активів Групи. На дату підписання договору контроль над ДП „Береніка” перейшов до покупця. Дохід від реалізації компанії, що вибула, за період 1 січня 2019 року і до дати вибуття склав 6,389 тисяч гривень (2018: 7,746 тисяч гривень), чистий збиток, що відноситься до припиненої діяльності у 2019 році склав 14,479 тисяч гривень.

Чистий збиток у розмірі 4,748 тисяч гривень виник під час вибуття ДП „Береніка”, як різниця між виручкою від продажу та балансовою вартістю чистих активів дочірнього підприємства.

³ Як зазначено у Примітці 5, керівництво прийшло до висновку, що Група має практичну здатність одноосібно управляти значущою діяльністю структурованого підприємства і, відповідно, Група контролює це підприємство. Таким чином, таке підприємство було консолідоване у цій консолідованій фінансовій звітності.

⁴ У липні 2019, Група продала 14,99% акцій у статутному капіталі польської дочірньої компанії Nord Farm Sp.Z.o.o., яка відобразилась у неконтрольованій частці володіння. Чисті надходження від продажу частки склали 26,952 тисячі гривень, балансова вартість чистих зобов’язань дочірнього підприємства на момент продажу складала 84,398 тисяч гривень.

Кінцевою контролюючою стороною Групи є пані Жебровська Філя Іванівна.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

2. ОПЕРАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Починаючи з 2016 року, українська економіка демонструвала ознаки стабілізації після років політичної та економічної напруги. У 2019 році українська економіка продовжувала відновлюватись та досягла зростання реального ВВП у розмірі близько 3.6% (2018: 3.3%), мала невисокий рівень інфляції у розмірі 4.1% (2018: 9.8%), а також продемонструвала стабілізацію національної валюти (зміцнення національної валюти приблизно на 5% щодо долару США та на 11% щодо євро у порівнянні із середніми показниками за попередній рік).

Україна продовжує обмежувати свої політичні та економічні зв'язки із Росією, беручи до уваги анексію Криму, автономної республіки у складі України, а також збройний конфлікт із сепаратистами у деяких районах Луганської та Донецької областей. В результаті цього українська економіка продовжує переорієнтовуватись на ринок Європейського Союзу („ЄС”), реалізуючи весь потенціал Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі із ЄС.

Для подальшого сприяння провадження господарської діяльності в Україні Національний банк України („НБУ”), починаючи з 20 червня 2019 року, ліквідував вимогу щодо обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті, відмінив усі ліміти на репатріацію дивідендів із липня 2019 року та поступово знижував свою облікову ставку, вперше за останні два роки, з 18,0% в квітні 2019 року до 10,0% у березні 2020 року.

Рівень макроекономічної невизначеності в Україні у 2019 році продовжував залишатися високим у силу існування значної суми державного боргу, яка підлягала погашенню у 2019-2020 роках, що вимагає мобілізації суттєвого внутрішнього та зовнішнього фінансування в умовах, коли на ринках країн, які розвиваються, виникає все більше проблем із джерелами фінансування. Водночас, Україна успішно пройшла через період президентських та парламентських виборів. Усі новобрані органи влади продемонстрували свої наміри у питаннях запровадження реформ для стимуляції економічного зростання із одночасним забезпеченням макро-фінансової стабільності та лібералізацією економічного середовища. Ці зміни призвели, окрім іншого, до підвищення довгострокового рейтингу дефолту емітента в іноземній та національній валюті, присвоєного Україні рейтинговим агентством Fitch, із показника „В-” до „В”, із позитивним прогнозом.

Подальше економічне зростання залежить, великою мірою, від успіху українського уряду в реалізації запланованих реформ та ефективного співробітництва з Міжнародним валютним фондом („МВФ”).

Крім цього, на початку 2020 року у світі став швидко поширюватися новий коронавірус (COVID-19), що призвело до того, що Всесвітня організація охорони здоров'я („ВООЗ”) у березні 2020 року оголосила про початок пандемії. Заходи, які вживають багато країн для стримування поширення COVID-19, призводять до значних операційних складнощів для багатьох компаній і завдають істотного впливу на світові фінансові ринки. Оскільки ситуація швидко розвивається, COVID-19 може істотно вплинути на діяльність багатьох компаній у різних секторах економіки, включно, але не обмежуючись, порушенням операційної діяльності у результаті призупинення або закриття виробництва, порушенням ланцюгів постачань, карантинном персоналу, зниженням попиту та труднощами з отриманням фінансування. Окрім того, Компанія може зіштовхнутися з іще більшим впливом COVID-19 у результаті його негативного впливу на глобальну економіку та основні фінансові ринки. Істотність впливу COVID-19 на операційну діяльність Компанії великою мірою залежить від тривалості та поширення впливу вірусу на світову та українську економіку.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

3. ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ І ПЕРЕГЛЯНУТИХ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ („МСФЗ”)

Прийняття до застосування нових і переглянутих Міжнародних стандартів фінансової звітності

У 2019 році Група застосувала низку поправок до переглянутих стандартів, що були випущені Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності („Рада з МСФЗ”), та тлумачень, прийнятих Комітетом з тлумачень Міжнародних стандартів фінансової звітності („КТ МСФЗ”), які стосуються діяльності Групи і в обов’язковому порядку набувають чинності для звітних періодів, які починаються на або після 1 січня 2019 року:

- Поправки до МСФЗ 9 „Фінансові інструменти” – Характеристики дострокового погашення із негативною компенсацією;
- Поправки до МСБО 19 „Виплати працівникам” – Поправки, скорочення або погашення пенсійних планів;
- Поправки до МСБО 28 „Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства” – Довгострокові частки в асоційованих та спільних підприємствах;
- Тлумачення КТ МСФЗ 23 „Невизначеність стосовно порядку стягнення податків на прибуток”;
- Щорічні вдосконалення МСФЗ за період 2015-2017 років;
- МСФЗ 16 „Оренда”*.

* Станом на 1 січня 2018 року, Група достроково застосувала МСФЗ 16 „Оренда”, який в обов’язковому порядку набув чинності для періодів, що починаються з 1 січня 2019 року або пізніше. У 2019 році Група продовжила застосовувати МСФЗ 16 згідно з підходом, що був визначений для 2018 року та не проводив змін у судженнях до інтерпретації стандарту у бухгалтерському обліку та у фінансовій звітності для 2019 року.

Поправки до МСБО 19 „Виплати працівникам” – Поправки, скорочення або погашення пенсійних планів

Поправки роз’яснюють, що вартість послуг минулих періодів (прибутку або збитку при повному погашенні зобов’язань), розраховується шляхом переоцінки зобов’язання (активу) за визначеною виплатою з використанням актуалізації припущень і порівняння пропонованих вигод і активів програми до та після зміни програми (або скорочення, або повного погашення зобов’язань), але без урахування впливу граничної величини активів, яке може виникнути у разі профіциту програми з визначеною виплатою. Згідно з поправкою до МСФЗ (IAS) 19, стає очевидним, що зміна ефекту від граничної величини активів, який може виникнути в результаті зміни програми (або скорочення, або повного погашення зобов’язань), визначається на другому етапі і розкривається у складі іншого сукупного доходу.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Пункти, які відносяться до визначення очікуваної вартості послуг поточного періоду та чистої величини відсотків за чистими зобов'язаннями (активами) програми з визначеною виплатою, також зазнали змін. Тепер Група повинна використовувати актуалізацію припущень з цієї переоцінки, щоб визначити вартість послуг поточного періоду і чисту величину відсотків на частину звітного періоду, що лишається після зміни програми. У випадку з чистою величиною відсотків, поправки роз'яснюють, що для періоду після зміни програми ця величина розраховується шляхом множення чистого зобов'язання (активу) програми з визначеними виплатами, переоціненого відповідно до МСФЗ (IAS) 19:99, на ставку дисконтування, що використовувалась при переоцінці, з урахуванням впливу внесків і виплат винагород на чисте зобов'язання (актив) програми з визначеною виплатою.

Застосування поправки не мало суттєвого впливу на показники діяльності та фінансовий стан Групи.

Прийняття інших нових і переглянутих стандартів та тлумачень не завдало суттєвого впливу на фінансовий стан або показники діяльності Компанії, відображені у фінансовій звітності, і не призвело до будь-яких змін в обліковій політиці Компанії та сумах, відображених за поточний або попередні роки.

Стандарти і тлумачення випущені, але які ще не набули чинності

На дату затвердження цієї консолідованої фінансової звітності такі стандарти і тлумачення, а також поправки до стандартів, були випущені, але іще не набули чинності:

- Поправки до МСФЗ 10 „Консолідована фінансова звітність” і МСБО 28 „Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства” – Продаж або внесення активів між інвестором та його асоційованим чи спільним підприємством⁴;
- Концептуальна основа фінансової звітності – поправки до посилань на Концептуальну основу у МСФЗ¹;
- Поправки до МСБО 8 „Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки” та МСБО 1 „Подання фінансової звітності” – визначення „суттєвості”¹;
- МСФЗ 17 „Договори страхування”²;
- Поправки до МСФЗ 3 „Об'єднання бізнесу”¹;
- Поправки до МСФЗ 9, МСБО 39 та МСФЗ 7 – „Реформа базової відсоткової ставки та її вплив на фінансову звітність”¹;
- Щорічні вдосконалення МСФЗ за період 2010-2012 рр. – поправки до МСБО 1 „Класифікація поточних та довгострокових зобов'язань”³.

¹ Набувають чинності стосовно річних періодів, які починаються на або після 1 січня 2020 року, причому дозволяється дострокове застосування.

² Набувають чинності стосовно річних періодів, які починаються на або після 1 січня 2021 року, причому дозволяється дострокове застосування.

³ Набувають чинності стосовно річних періодів, які починаються на або після 1 січня 2022 року, причому дозволяється дострокове застосування.

⁴ Набувають чинності стосовно річних періодів, які починаються на або після дати, яка має бути визначена. Дозволяється дострокове застосування.

Наразі керівництво Групи здійснює оцінку впливу поправок та нових стандартів на консолідовану фінансову звітність Групи у майбутніх періодах.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

4. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Заява про відповідність

Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності („МСФЗ”).

Основа підготовки консолідованої фінансової звітності

Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Група здатна продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому.

Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена на основі принципу історичної вартості. Історична вартість зазвичай визначається на основі справедливої вартості компенсації, сплаченої в обмін на товари та послуги.

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того, спостерігається така ціна безпосередньо, чи оцінена за допомогою іншого методу оцінювання. Під час оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання Група бере до уваги ті характеристики відповідного активу або зобов'язання, які учасники ринку взяли б до уваги, визначаючи ціну активу або зобов'язання на дату оцінки.

Справедлива вартість для цілей оцінки та/або розкриття у цій консолідованій фінансовій звітності визначається на такій основі, за виключенням операцій виплат на основі акцій, які входять у сферу застосування МСФЗ 2 „Платіж на основі акцій”, операцій оренди, які входять у сферу застосування МСФЗ 16 „Оренда”, та оцінок, які мають певну схожість зі справедливою вартістю, але не є справедливою вартістю, такі як чиста вартість реалізації згідно з МСБО 2 „Запаси” або вартість під час використання згідно з МСБО 36 „Зменшення корисності”.

Окрім того, для цілей консолідованої фінансової звітності оцінки справедливої вартості розподіляються за категоріями на Рівні 1, 2 або 3 у залежності від того, наскільки вхідні дані, використані для оцінок справедливої вартості, піддаються спостереженню, і важливості таких вхідних даних для оцінки справедливої вартості у цілому. Розподіл вхідних даних та відповідну ієрархію оцінок справедливої вартості можна викласти таким чином:

- вхідні дані Рівня 1 представлені цінами котирування (нескориговані) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання, до яких підприємство може мати доступ на дату оцінки;
- вхідні дані Рівня 2 представлені вхідними даними (окрім цін котирування, віднесених до Рівня 1), які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано; та
- вхідні дані Рівня 3 – це вхідні дані для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі.

Функціональна валюта та валюта подання

Статті консолідованої фінансової звітності кожної з компаній Групи вимірюються у валюті основного економічного середовища, в якому компанія здійснює свою діяльність („функціональна валюта”). Функціональною валютою компаній, зареєстрованих в Україні та на Кіпрі, є українська гривня, а компаній, зареєстрованих в Польщі – польський злотий. Ця консолідована фінансова звітність подається в українських гривнях, всі суми округлені до найближчої тисячі гривень, якщо не вказано інше.

Основа консолідації

Ця консолідована фінансова звітність включає фінансову звітність Компанії та підприємств (включно зі структурованими підприємствами), які контролюються Компанією та її дочірніми підприємствами. Контроль досягається тоді, коли Компанія:

- має владні повноваження щодо об'єкта інвестування;

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

- зазнає ризиків або має права щодо змінних результатів діяльності об'єкта інвестування; та
- має здатність використовувати свої владні повноваження щодо об'єкта інвестування для впливу на свої результати.

Компанія здійснює переоцінку наявності або відсутності контролю над об'єктом інвестування, якщо факти та обставини вказують на зміну одного або кількох із трьох зазначених вище елементів контролю.

У випадку коли Компанія не володіє більшістю голосів в об'єкті інвестування, вважається, що вона має владні повноваження над цим об'єктом інвестування, коли вона має практичну можливість керувати значущими видами діяльності об'єкта інвестування одноосібно. При здійсненні оцінки Компанія враховує всі факти та обставини для визначення чи є права голосу Компанії достатніми для надання їй владних повноважень, у тому числі:

- розмір утримуваного Компанією пакету голосів у порівнянні із розміром та ступенем розпорошеності пакетів інших утримувачів прав голосу;
- потенційні права голосу, утримувані Компанією, інших утримувачів голосів або інших сторін;
- права, які виникають внаслідок інших контрактних угод; та
- будь-які додаткові факти та обставини, які вказують на те, що Компанія має або не має можливості керувати значущими видами діяльності об'єкта інвестування у період часу, коли необхідно прийняти рішення, включно з порядком розподілу голосів під час голосування на попередніх зборах акціонерів.

Консолідація об'єкта інвестування починається із дати, коли Компанія отримує контроль над об'єктом інвестування, та припиняється, коли Компанія втрачає контроль над об'єктом інвестування. Зокрема, доходи і витрати об'єкта інвестування, придбаного або проданого протягом року, включаються до консолідованого звіту про прибутки або збитки та інші сукупні доходи, починаючи з дати набуття Компанією контролю і до дати його втрати.

Прибуток або збиток та кожний компонент інших сукупних доходів розподіляються на акціонерів Компанії та неконтрольовані частки володіння. Загальна сума сукупних доходів дочірніх підприємств розподіляється на акціонерів Компанії та неконтрольовані частки володіння, навіть якщо це призводить до виникнення у неконтрольованих часток володіння від'ємного залишку.

У разі необхідності у фінансову звітність дочірніх підприємств вносяться коригування для приведення їх облікової політики у відповідність до облікової політики Групи.

Усі внутрішньогрупові активи та зобов'язання, статті власного капіталу, доходи, витрати і потоки грошових коштів за операціями між підприємствами Групи виключаються повністю під час консолідації.

Неконтрольовані частки

Неконтрольовані частки являють собою власний капітал дочірнього підприємства, який не належить, прямо або опосередковано, акціонерам Компанії.

Неконтрольовані частки подаються окремо у консолідованому звіті про прибутки або збитки та інші сукупні доходи і у складі власного капіталу у консолідованому звіті про фінансовий стан окремо від акціонерного капіталу Компанії.

Зміни часток володіння Групи в об'єктах інвестування

Зміни часток володіння Групи в об'єктах інвестування, які не призводять до втрати Групою контролю над цими об'єктом інвестування, обліковуються як операції із власним капіталом. У балансову вартість часток Групи та неконтрольованих часток володіння вносяться коригування для відображення змін їхніх відповідних часток у об'єктах інвестування. Будь-яка різниця між сумою коригування неконтрольованих часток володіння та справедливою вартістю сплаченої або отриманої компенсації визнається безпосередньо у складі власного капіталу та належить акціонерам Компанії.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Коли Група втрачає контроль над об'єктом інвестування, прибуток або збиток від вибуття визнається у складі консолідованого прибутку або збитку і розраховується як різниця між (i) загальною сумою справедливої вартості отриманої компенсації та справедливої вартості будь-якої збереженої частки та (ii) попередньою балансовою вартістю активів та зобов'язань об'єкта інвестування і будь-яких неконтрольованих часток володіння. Усі суми, визнані раніше у складі іншого сукупного доходу стосовно цього об'єкта інвестування, обліковуються так, ніби Група безпосередньо продала відповідні активи або передала відповідні зобов'язання (тобто, змінюють класифікацію на прибуток або збиток або переводяться безпосередньо до складу нерозподіленого прибутку).

Угоди по об'єднанню бізнесу

Угоди по об'єднанню бізнесів обліковуються за методом придбання. Винагорода, що сплачується при об'єднанні бізнесу, оцінюється за справедливою вартістю, що розраховується як сума справедливої вартості на дату придбання активів, переданих Групою, зобов'язань, прийнятих Групою перед колишніми власниками придбаного бізнесу, а також інструментів капіталу, випущених Групою в обмін на отримання контролю над бізнесом. Всі пов'язані з цим витрати, як правило, відображаються у прибутках і збитках в момент виникнення.

Ідентифіковані придбані активи та прийняті зобов'язання визнаються за справедливою вартістю на дату придбання.

Гудвіл розраховується як перевищення вартості придбання, вартості неконтрольованих часток в придбаному підприємстві і справедливої вартості частки, яка раніше належала покупцеві (при наявності такої) в капіталі придбаного підприємства над величиною його чистих ідентифікованих активів і зобов'язань на дату придбання. Якщо після повторної оцінки чиста вартість придбаних ідентифікованих чистих активів на дату придбання перевищує суму переданої винагороди, вартості неконтрольованої частки в придбаному підприємстві і справедливої вартості частки покупця в капіталі придбаного підприємства (при наявності такої), таке перевищення відноситься в прибуток або збиток як дохід від придбання частки за ціною нижчою за справедливу вартість.

Неконтрольовані частки, що представляють собою частки володіння, і дають право на пропорційну долю чистих активів підприємства при ліквідації, можуть спочатку оцінюватися за справедливою вартістю або пропорційно неконтрольованій частці у визнаній вартості ідентифікованих чистих активів придбаного бізнесу. Спосіб оцінки вибирається для кожної угоди окремо. Інші види неконтрольованих часток оцінюються за справедливою вартістю або відповідно до інших МСФЗ, коли це застосовно.

Умовна винагорода, передана Групою в рамках угоди по об'єднанню бізнесу, оцінюється за справедливою вартістю на дату придбання і включається в загальну винагороду, передану за угодою по об'єднанню бізнесу. Зміни справедливої вартості умовної винагороди, що відповідають критеріям коригувань періоду оцінки, відображаються ретроспективно, з одночасним коригуванням гудвілу. Коригування періоду оцінки – це коригування, що виникають при появі додаткової інформації в періоді оцінки (який не може перевищувати одного року з дати придбання) про факти та обставини, що існували на дату придбання.

Подальший облік змін справедливої вартості умовної винагороди, що не відповідають критеріям коригувань періоду оцінки, залежить від класифікації умовної винагороди. Умовна винагорода, класифікована як капітал, не переоцінюється на наступні звітні дати, а її подальша виплата враховується в капіталі. Умовна винагорода, класифікована як актив або зобов'язання, переоцінюється на наступні звітні дати відповідно до МСБО 39 або МСБО 37 „Резерви майбутніх витрат, умовні зобов'язання та умовні активи”. При цьому різниця, яка виникає, відноситься в прибуток або збиток.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Якщо первинний облік угоди об'єднання бізнесу не завершений на кінець періоду, в якому відбувається об'єднання бізнесу, в звітності представляються оціночні величини за статтями, оцінка яких не завершена. Ці оціночні величини коригуються (також можуть визнаватися додаткові активи чи зобов'язання) протягом періоду оцінки в міру з'ясування фактів і обставин, що існували на дату придбання і могли б вплинути на суми, визнані в звітності на цю дату, якщо б вони були відомі в той час.

Гудвіл

Гудвіл від об'єднання бізнесу враховується за вартістю придбання, розрахованою на дату придбання бізнесу, за вирахуванням накопичених збитків від знецінення.

Для оцінки на предмет знецінення гудвіл розподіляється між одиницями, які генерують грошові кошти (ОГГК) або групами ОГГК, які імовірно отримують вигоди синергії від об'єднання.

Оцінка знецінення ОГГК, між якими був розподілений гудвіл, проводиться щорічно або частіше, якщо є ознаки знецінення такої ОГГК. Якщо сума очікуваного відшкодування ОГГК виявляється нижче її балансової вартості, збиток від знецінення спочатку зменшує балансову вартість гудвілу даної ОГГК, а потім інших активів ОГГК пропорційно балансовій вартості кожного активу. Збитки від знецінення гудвілу визнаються безпосередньо в консолідованому звіті про прибутки і збитки та іншому сукупному доході. Збиток від знецінення гудвілу не підлягає відновленню в наступних періодах.

При вибутті ОГГК відповідна сума гудвілу враховується при визначенні прибутку чи збитку від продажу.

Інвестиція в асоційоване підприємство

Підприємство називається асоційованим, якщо Група має суттєвий вплив на його фінансову та операційну діяльність. Суттєвий вплив – це повноваження брати участь в ухваленні рішень стосовно фінансової та операційної діяльності об'єкта інвестицій, але не є контролем або спільним контролем над такою діяльністю.

Результати діяльності, а також активи і зобов'язання асоційованого підприємства включаються до консолідованої фінансової звітності з використанням методу участі в капіталі. Згідно із методом участі в капіталі інвестиція в асоційоване підприємство спочатку визнається у консолідованому звіті про фінансовий стан за первісною вартістю і коригується у подальшому для визнання частки Групи у прибутку або збитку та іншому сукупному доході асоційованого підприємства.

У тих випадках, коли підприємство Групи провадить операції з асоційованим підприємством Групи, прибутки та збитки, які виникають у результаті таких операцій з асоційованим підприємством, визнаються у консолідованій фінансовій звітності Групи лише у розмірі часток у цьому асоційованому підприємстві, які не стосуються Групи.

Визнання доходів

Доходи від реалізації оцінюються на основі компенсації отриманої або такої, на яку Група очікує отримати право за договором з клієнтом за виключенням суми очікуваних повернень, дисконтів, торгових знижок, податку на додану вартість та інших податків з продажу та зборів.

Для договорів Групи з клієнтами зобов'язання щодо виконання виконується на певний момент часу, а не протягом певного часу – зокрема, на момент коли товари постачаються до клієнтів або перевізника, який доставить товари до його клієнтів. Контроль переходить на момент, коли товари стають доступними для перевізника або коли покупець отримує у володіння товари (коли покупець отримує ризики та винагороди/вигоди від володіння товарами). Цей момент часу залежить великою мірою від умов постачання, як визначено у відповідному договорі.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Момент визнання доходів збігається з моментом передачі права власності на товари згідно з умовами постачання за договором (зазвичай на основі міжнародних умов торгівлі – Incoterms), коли клієнт отримує істотні ризики та винагороди від володіння товарами, а Група отримує право на платежі за доставлені товари.

Договори Групи з клієнтами не містять будь-яких істотних фінансових компонентів. Ціна операції визначається як ціна договору, за вирахуванням змінної величини компенсації у вигляді торгових знижок. Торгові знижки надаються клієнтам на основі обсягів продажів. На кінець кожного звітного періоду керівництво оцінює найвірогіднішу суму цієї змінної величини компенсації і вносить відповідні коригування у суму доходів.

Якщо договори з клієнтами передбачають кілька зобов'язань для виконання, ціна операції розподіляється на кожне окреме зобов'язання по виконанню на основі співвідношення цін по кожній окремій операції продажу.

Податок на додану вартість

Дохід від реалізації, витрати й активи визнаються за вирахуванням суми податку на додану вартість („ПДВ”), крім випадків коли:

- ПДВ, сплачений під час придбання активів або послуг, не підлягає відшкодуванню податковим органом; у такому випадку ПДВ визнається як частина витрат на придбання активу або частина витратної статті, в залежності від обставин; та
- дебіторська і кредиторська заборгованість відображається з урахуванням суми податку на додану вартість.

Оренда

Група визнає актив з права користування та орендне зобов'язання стосовно всіх договорів оренди (включаючи суборенду та оренду нематеріальних активів), що передають право контролювати користування ідентифікованим активом протягом певного періоду часу в обмін на компенсацію, за винятком короткострокових договорів оренди (з терміном оренди 12 місяців або менше) та оренди, за якою базовий актив є малоцінним. Для цих орендних операцій Група визнає орендні платежі операційними витратами на прямолінійній основі протягом строку оренди. При ідентифікації оренди Група використовує практичні прийоми МСФЗ 16, які дозволяють орендарю не відокремлювати не орендні компоненти контракту, а натомість обліковувати будь-які орендні та пов'язані з ними не орендні компоненти як єдині угоди.

Зобов'язання по оренді первісно оцінюється за теперішньою вартістю орендних платежів, не сплачених на дату початку оренди, дисконтованих з використанням ставки додаткових запозичень Групи. Орендні платежі включають в себе фіксовані платежі, змінні орендні платежі, які залежать від індексу чи ставки, первісно оцінені з використанням такого індексу чи ставки на дату початку, сум, що, як очікується, будуть сплачені за гарантіями ліквідаційної вартості; ціну виконання можливості придбання, якщо Група обґрунтовано впевнена у тому, що скористається такою можливістю, та платежі в рахунок штрафів за припинення оренди, за винятком випадків, коли Група обґрунтовано впевнена у тому, що не буде дострокового розірвання договору оренди. Змінні виплати, які залежать від зовнішніх факторів, відносяться на витрати в міру їхнього понесення.

На дату початку оренди Група оцінює актив з права користування за собівартістю, яка складається з суми первісної оцінки орендного зобов'язання, будь-яких орендних платежів, здійснених на, або до дати початку оренди, плюс будь-які понесені первісні прямі витрати та оцінка витрат, які будуть понесені у процесі демонтажу та переміщення базового активу, за вирахуванням отриманих стимулів до оренди.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Активи з права користування в подальшому амортизуються на прямолінійній основі протягом очікуваного терміну оренди. Строк оренди відповідає періоду, протягом якого контракт не може бути відмінений, за винятком випадків, коли Група обґрунтовано впевнена у реалізації можливості продовження оренди. При оцінці строку оренди Група враховує всі відповідні факти та обставини, які створюють економічний стимул для Групи скористатися можливістю продовжити оренду, наприклад, термін корисного використання активу, розташованого на орендованій площі, статистика зміни місця розташування, тенденції технологічних змін, рентабельність орендованих активів, а також витрати на припинення або укладення договорів оренди.

Строки корисного використання груп активів з права користування представлені таким чином:

Земля	1 рік
Будівлі та споруди (склади)	2-7 років
Транспортні засоби	3-5 років

Іноземні валюти

Операції, деноміновані у валютах, які відрізняються від відповідних функціональних валют, вважаються операціями в іноземних валютах. Операції в іноземних валютах первісно визнаються за курсами обміну, які діяли на дати відповідних операцій. На кінець кожного звітного періоду монетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, перераховуються у валюту подання за курсами, які діяли на цю дату. Немонетарні статті, які відображаються за справедливою вартістю, деномінованою в іноземних валютах, перераховуються у валюту подання за курсами обміну, які діяли на дату визначення справедливої вартості. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, не перераховуються.

Курсові різниці за монетарними статтями визнаються у складі прибутку або збитку того періоду, в якому вони виникають.

Для цілей подання цієї консолідованої фінансової звітності активи та зобов'язання закордонних господарських одиниць Групи перераховуються у гривню із використанням курсів обміну валют, які діяли на кінець кожного звітного періоду. Статті доходів та витрат перераховуються за середніми курсами обміну валют за період, у разі якщо курси обміну не коливалися суттєво протягом цього періоду, а інакше використовуються курси обміну валют, які переважали на дати відповідних операцій. Курсові різниці, які виникають при цьому („резерв перерахунку іноземних валют”) визнаються у складі інших сукупних доходів і накопичуються у власному капіталі (причому вони належним чином розподіляються на відповідні неконтрольовані частки володіння).

У результаті вибуття закордонної господарської одиниці (тобто вибуття усієї частки Групи у закордонній господарській одиниці) усі курсові різниці, накопичені у складі власного капіталу щодо такої господарської одиниці і які належать акціонерам Компанії, змінюють свою класифікацію на прибуток або збиток.

Гудвіл та коригування справедливої вартості придбаних ідентифікованих активів і зобов'язань, які виникають при придбанні закордонної господарської одиниці, розглядаються як активи та зобов'язання закордонної господарської одиниці та перераховуються у валюту подання за курсами, які діяли на цю дату. Курсові різниці, які виникають в цьому випадку, визнаються у складі іншого сукупного доходу.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Курси обміну іноземних валют, які використовувалися під час підготовки цієї консолідованої фінансової звітності, представлені таким чином:

Валюта	Станом на 31 грудня 2019 року	Середній курс обміну валют за 2019 рік	Станом на 31 грудня 2018 року	Середній курс обміну валют за 2018 рік
Гривня/долар США	23.6862	25.8456	27.6883	27.2005
Гривня/євро	26.4220	28.9518	31.7141	32.1429
Гривня/злотий	6.1943	6.7374	7.3706	7.5502

Витрати на кредити та позики

Витрати на кредити та позики включають витрати з відсотків, фінансові витрати за договорами фінансової оренди та іншу довгострокову кредиторську заборгованість, за якою нараховуються відсотки, а також витрати на обслуговування боргів.

Витрати на кредити та позики, які безпосередньо стосуються придбання, будівництва або виробництва кваліфікованих активів, тобто активів, які обов'язково потребують суттєвого періоду для підготовки їх до використання за призначенням чи для реалізації, додаються до первісної вартості цих активів до того часу, поки активи не будуть, в основному, готові до їхнього використання за призначенням або продажу. Інвестиційний дохід, отриманий від тимчасової інвестиції позик, витрати на які будуть включені до складу кваліфікованих активів, вираховуються із витрат на кредити та позики, які підлягають капіталізації.

Усі інші витрати на кредити та позики визнаються у складі прибутку або збитку того періоду, в якому вони були понесені.

Витрати на дослідження та розробки

Витрати на дослідження та розробки включають витрати, які пов'язані з дослідженнями та розробками препаратів та переважно стосуються доклінічних та клінічних випробувань, витрат на персонал, витрат на сировину та матеріали, які пов'язані з дослідженням таких препаратів, а також реєстрацію нових лікарських препаратів. Витрати на дослідження визнаються як витрати звітного періоду по мірі їх виникнення. Витрати на дослідження та розробку конкретного препарату визнаються як нематеріальний актив тоді і тільки тоді, коли Група може продемонструвати усе із нижчезазначеного:

- технічну можливість завершити створення нематеріального активу так, щоб він був придатний до використання або продажу;
- свій намір завершити створення нематеріального активу та використовувати або продати його;
- свою здатність використовувати або продати нематеріальний актив;
- як нематеріальний актив генеруватиме ймовірні майбутні економічні вигоди;
- наявність достатніх відповідних технічних, фінансових та інших ресурсів для завершення розробки та використання чи продажу нематеріального активу; та
- свою здатність достовірно оцінити витрати, які відносяться до нематеріального активу протягом його розробки.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Зобов'язання за пенсійними та іншими довгостроковими виплатами працівникам

Пенсійні зобов'язання зі встановленими виплатами

Група зобов'язана компенсувати Державному пенсійному фонду України кошти за пенсії, які виплачуються державою працівникам Групи, які працювали у шкідливих для здоров'я умовах праці і, відповідно, отримали право виходу на пенсію та одержання пенсії раніше встановленого пенсійним законодавством віку.

Також згідно корпоративного пенсійного плану Група здійснює визначені виплати затвердженої кількості працівників після їх виходу на пенсію. Сума таких платежів залежить від періоду надання послуг працівником Групи та являє собою довгострокові виплати.

Група не створює для фінансування зазначених пенсійних планів зі встановленими виплатами („План”) спеціальні фонди та не має відповідних активів на їх здійснення. Група фінансує свої зобов'язання таким чином, що за рахунок поточного періоду покриваються фактичні виплати, що припадають на цей період.

Чисте зобов'язання Групи відносно цих Планів розраховується окремо за кожним Планом шляхом оцінки суми майбутніх виплат, які належать працівникам за надані ними послуги у поточному та попередньому періодах. Сума виплати потім дисконтується для визначення поточної вартості зобов'язання, яке відображається у звіті про фінансовий стан. Ставка дисконтування оцінюється з використанням фактичної дохідності корпоративних цінних паперів або державних цінних паперів, які мають високий рейтинг і такий же термін погашення, як і відповідне пенсійне зобов'язання, та якими торгують на світових фондових ринках, та коригується з урахуванням середнього очікуваного рівня інфляції.

Категорії витрат по пенсійній програмі зі встановленими виплатами представлені таким чином:

- вартість послуг (включно з вартістю поточних послуг, вартістю раніше наданих послуг, а також прибутками та збитками від скорочення та погашення плану);
- чистий процентний дохід/(витрати); і
- переоцінка.

Група відображає перші два компоненти витрат у складі прибутків та збитків в статті „Витрати на персонал”. Прибутки та збитки від скорочення або збільшення витрат визнаються як вартість послуг минулих періодів у складі прибутків та збитків в періоді зміни пенсійного плану. Визнана в інших сукупних доходах переоцінка відноситься безпосередньо до нерозподіленого прибутку і не підлягає рекласифікації до складу прибутку або збитків.

Пенсійний план з визначеними внесками

Працівники Групи отримують пенсії від держави у відповідності до пенсійного законодавства України. Група сплачує до Державного пенсійного фонду України суму на основі заробітної плати кожного працівника. Витрати Групи за цими внесками відображаються у статті „Витрати на персонал”. Ця сума включається до складу витрат у тому періоді, в якому вона понесена.

Оподаткування

Витрати з податку на прибуток складаються з поточного та відстроченого податку.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Поточний податок

Податок, який підлягає сплаті у поточному періоді, розраховується виходячи з суми оподатковуваного прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від прибутку до оподаткування, відображеного у консолідованому звіті про прибутки або збитки та інші сукупні доходи, тому що в нього не включені статті доходів або витрат, які підлягають оподаткуванню або які враховуються для визначення об'єкту оподаткування в інші роки, а також тому, що в нього не включаються статті, які не підлягатимуть оподаткуванню або які ніколи не враховуватимуться для визначення об'єкту оподаткування. Зобов'язання Групи з поточного податку на прибуток розраховується з використанням діючих податкових ставок станом на звітну дату.

Відстрочений податок

Відстрочений податок визнається стосовно тимчасових різниць між балансовою вартістю активів і зобов'язань у консолідованій фінансовій звітності та відповідними податковими базами, які використовуються для розрахунку оподатковуваного прибутку. Відстрочені податкові зобов'язання зазвичай визнаються щодо всіх оподатковуваних тимчасових різниць. Відстрочені податкові активи зазвичай визнаються щодо всіх тимчасових різниць, які підлягають вирахуванню, якщо є ймовірним, що буде отриманий оподатковуваний прибуток, до якого можна застосувати тимчасову різницю, яка підлягає вирахуванню. Такі відстрочені податкові активи і зобов'язання не визнаються, якщо тимчасові різниці виникають у результаті первісного визнання активів і зобов'язань в рамках операції, яка не впливає ні на оподатковуваний прибуток, ні на обліковий прибуток. Окрім того, відстрочені податкові зобов'язання не визнаються, якщо тимчасові різниці виникають у результаті первісного визнання гудвілу.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються щодо тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню, пов'язаних з інвестиціями у дочірні та асоційоване підприємства, за виключенням випадків, коли Група здатна контролювати час реалізації таких тимчасових різниць та є ймовірним, що тимчасові різниці не сторнуватимуться в недалекому майбутньому. Відстрочені податкові активи, які виникають із тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню, пов'язаних із такими інвестиціями і частками участі, визнаються лише тоді і тільки тоді, коли існує ймовірність того, що тимчасові різниці сторнуватимуться в недалекому майбутньому; та оподатковуваний прибуток буде доступним, і до нього можна застосувати тимчасові різниці.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кінець кожного звітного періоду і зменшується у тій мірі, в якій відсутня ймовірність отримання достатнього оподатковуваного прибутку, який дозволить відшкодувати повністю або частину суми цього активу.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання оцінюються за податковими ставками, які, як очікується, будуть застосовуватися у тому періоді, в якому актив буде реалізований або буде погашене зобов'язання, на основі діючих або фактично діючих податкових ставок та податкового законодавства на кінець звітного періоду. Оцінка відстрочених податкових зобов'язань і активів відображає податкові наслідки, які можуть виникнути у результаті використання Групою на звітну дату того або іншого методу для відшкодування або погашення балансової вартості своїх активів та зобов'язань.

Поточний та відстрочений податки за рік

Поточний та відстрочений податки визнаються у складі консолідованого прибутку або збитку, за винятком випадків, коли вони відносяться до статей, які визнаються у складі інших сукупних доходів або безпосередньо у складі власного капіталу. У цьому випадку поточний та відстрочений податки також визнаються у складі інших сукупних доходів або безпосередньо у складі власного капіталу, відповідно.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання взаємно зараховуються, коли існує юридично закріплене право взаємозаліку поточних податкових активів і поточних податкових зобов'язань, та коли вони відносяться до податків на прибуток, які стягуються одним і тим же податковим органом із одного й того ж оподатковуваного підприємства.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Основні засоби

Основні засоби відображаються за історичною вартістю, за вирахуванням накопиченої зносу та накопичених збитків від зменшення корисності. Історична вартість об'єкта основних засобів включає:

- ціну його придбання, включно з імпортними митами та податками, які не підлягають відшкодуванню, за вирахуванням торгових та інших знижок;
- будь-які витрати, які безпосередньо стосуються постачання активу до місця розташування та приведення його у стан, який забезпечує його функціонування відповідно до намірів керівництва Групи.

Первісна вартість активів, створених власними силами, включає вартість матеріалів, прямі витрати на оплату праці та відповідну частину виробничих накладних витрат.

Капіталізовані витрати включають витрати на модернізацію і заміну частин активів, які збільшують строк їх корисної експлуатації або покращують їх здатність генерувати доходи. Витрати на ремонт та обслуговування основних засобів, які не відповідають наведеним вище критеріям капіталізації, відображаються у складі прибутку або збитку у тому періоді, в якому вони були понесені.

Сума, яка підлягає амортизації, являє собою первісну вартість об'єкта основних засобів, за вирахуванням його ліквідаційної вартості. Ліквідаційна вартість активу являє собою очікувану суму, яку підприємство отримало б на поточний момент від вибуття об'єкта основних засобів, за вирахуванням усіх попередньо оцінених витрат на вибуття, якби цей актив уже досяг того віку й стану, в якому, як передбачається, він буде перебувати в кінці строку своєї корисної експлуатації.

Знос основних засобів призначений для списання суми, яка підлягає амортизації за вирахуванням їхньої ліквідаційної вартості, протягом строку корисної експлуатації активу та розраховується із використанням прямолінійного методу. Земля не амортизується. Строки корисного використання груп основних засобів представлені таким чином:

Будівлі та споруди	10-80 років
Машини та обладнання	4-30 років
Транспортні засоби	4-16 років
Офісне обладнання	2-15 років
Інші активи, що амортизуються	3-25 років

Ліквідаційна вартість, строки корисного використання і методи нарахування амортизації переглядаються на кінець кожного звітного періоду. Вплив будь-яких змін, які виникають у результаті оцінок, зроблених у попередні періоди, враховується як зміна оцінки та обліковується перспективно.

Об'єкт основних засобів припиняють визнавати після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигід від продовження використання цього активу. Будь-який прибуток або збиток, який виникає у результаті вибуття або списання об'єкта основних засобів (розраховані як різниця між чистими надходженнями від вибуття активу та його балансовою вартістю), визнається у складі прибутку або збитку.

Незавершене будівництво включає витрати, безпосередньо пов'язані з будівництвом основних засобів. Амортизація на об'єкти незавершеного будівництва не нараховується до тих пір, поки ці активи не будуть доступні для використання, тобто коли вони будуть знаходитися у місці розташування та у стані, які забезпечують їх функціонування у відповідності з намірами керівництва.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи з обмеженими строками корисної експлуатації відображаються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нарахування амортизації нематеріальних активів здійснюється із застосуванням прямолінійного методу протягом строку їх корисного використання. Очікувані строки корисної експлуатації та метод нарахування амортизації переглядаються на кінець кожного звітного періоду, причому вплив будь-яких змін в оцінках обліковується перспективно.

Строки корисного використання груп нематеріальних активів представлені таким чином:

Програмне забезпечення і ліцензії	2-10 років
Інші нематеріальні активи	2-10 років

Нематеріальний актив припиняють визнавати після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигід від його подальшого використання або вибуття. Прибутки або збитки, які виникають від припинення визнання нематеріального активу, що оцінюються як різниця між чистими надходженнями від вибуття та балансовою вартістю активу, визнаються у складі прибутку або збитку у момент припинення визнання активу.

Нематеріальні активи, придбані в результаті об'єднання бізнесу

Нематеріальні активи, придбані в результаті об'єднання бізнесу і які відображаються окремо від гудвілу, визнаються за справедливою вартістю на дату придбання (яка розглядається як вартість придбання).

Після визнання нематеріальні активи, придбані в результаті об'єднання бізнесу, відображаються по вартості придбання за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності аналогічно нематеріальних активів, придбаних в рамках окремих угод.

Зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів, за виключенням гудвілу

На кінець кожного звітного періоду Група переглядає балансову вартість своїх основних засобів та нематеріальних активів з метою визначення чи існує будь-яке свідчення того, що ці активи зазнали збитку від зменшення корисності. У разі наявності таких ознак Група здійснює оцінку суми відшкодування відповідного активу для визначення розміру збитку від знецінення (якщо таке зменшення корисності мало місце). Якщо неможливо здійснити оцінку суми відшкодування окремого активу, Група здійснює оцінку суми відшкодування одиниці, яка генерує грошові кошти, до якої належить даний актив.

Сума очікуваного відшкодування активу являє собою більшу з величин: справедливої вартості активу або одиниці, яка генерує грошові потоки, за вирахуванням витрат на продаж, та вартості при використанні активу. Для проведення оцінки вартості під час використання сума очікуваних майбутніх потоків грошових коштів дисконтується до їхньої теперішньої вартості із використанням ставки дисконтування до оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та характерні для активу ризики, по відношенню до яких не були скориговані оцінки майбутніх грошових потоків.

Якщо, за оцінками, сума очікуваного відшкодування активу (або одиниці, яка генерує грошові кошти) менша від його балансової вартості, то балансова вартість активу (одиниці, яка генерує грошові кошти) зменшується до суми очікуваного відшкодування. Збитки від зменшення корисності одразу визнаються у складі прибутку або збитку.

У випадках коли збиток від зменшення корисності у подальшому сторнується, балансова вартість активу (або одиниці, яка генерує грошові кошти) збільшується до переглянутої оцінки його суми відшкодування, але таким чином, щоб збільшена балансова вартість не перевищувала балансову вартість, яка була б визначена за умови відсутності збитків від зменшення корисності активу (або одиниці, яка генерує грошові кошти), визнаних у попередні роки.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Запаси

Запаси Групи складаються із сировини, готової продукції, пакувальних матеріалів, незавершеного виробництва, товарів та інших запасів.

Первісна вартість запасів включає всі витрати на придбання (за вирахуванням непрямих податків) і, коли застосовується, ті витрати, які були понесені під час доведення запасів до їх місця розташування та стану. Під час відпуску запасів у виробництво, продажу та іншому вибутті, оцінка запасів визначається за методом середньозваженої вартості.

Запаси відображаються за меншою з двох величин: первісної вартості та чистої вартості реалізації. Чиста вартість реалізації являє собою очікувану ціну продажу під час звичайної господарської діяльності, за вирахуванням очікуваних витрат на завершення виробництва та витрат на реалізацію.

Умовні активи та зобов'язання

Умовні активи не визнаються у консолідованій фінансовій звітності, але розкриваються у примітках, коли існує вірогідність надходження економічних вигід.

Умовні зобов'язання не визнаються у консолідованій фінансовій звітності, за винятком випадків коли існує ймовірність того, що погашення зобов'язання вимагатиме вибуття ресурсів, і при цьому сума таких зобов'язань може бути достовірно оцінена. Інформація про такі зобов'язання розкривається у консолідованій фінансовій звітності, за винятком випадків коли можливість відтоку ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, є незначною.

Фінансові інструменти

Фінансові активи і фінансові зобов'язання визнаються у консолідованому звіті про фінансовий стан Групи, коли вона стає стороною контрактних взаємовідносин щодо певного інструмента.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання Групи представлені грошовими коштами та їхніми еквівалентами, торговою та іншою дебіторською заборгованістю, іншими необоротними активами (довгострокова дебіторська заборгованість), кредитами та позиками, зобов'язаннями з оренди, торговою кредиторською заборгованістю. Облікова політика щодо первісного визнання та подальшої оцінки фінансових інструментів розкривається у відповідних розділах облікової політики, викладених далі у цій Примітці.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання первісно оцінюються за справедливою вартістю. Витрати на здійснення операції, які безпосередньо стосуються придбання або випуску фінансових активів та фінансових зобов'язань (окрім фінансових активів та фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням результату переоцінки у складі прибутку або збитку), додаються до або вираховуються зі справедливої вартості фінансових активів або фінансових зобов'язань, відповідно, на момент первісного визнання. Витрати на здійснення операції, які безпосередньо стосуються придбання фінансових активів або фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням результату переоцінки у складі прибутку або збитку, визнаються одразу у складі прибутку або збитку.

Фінансові активи

Усі визнані фінансові активи оцінюються у подальшому або за амортизованою вартістю, або справедливою вартістю у залежності від класифікації фінансових активів.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Класифікація фінансових активів

Боргові інструменти, які відповідають умовам як таких, що оцінюються у подальшому за амортизованою вартістю (ця категорія є найбільш характерною для Групи):

- фінансові активи утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є утримувати фінансові активи для збирання потоків грошових коштів; та
- договірні умови за фінансовими активами викликають на визначені дати потоки грошових коштів, які є виплатами тільки основної суми та відсотків за непогашеною основною сумою боргу.

За умовчанням усі інші фінансові активи оцінюються у подальшому за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Фінансові активи, які обліковуються за амортизованою вартістю, у подальшому оцінюються із використанням методу ефективної відсоткової ставки і підлягають зменшенню корисності.

Метод ефективної відсоткової ставки є методом розрахунку амортизованої вартості боргового інструмента та розподілу доходів з відсотків протягом відповідного періоду.

Амортизована вартість фінансового активу є сумою, за якою фінансовий актив оцінюється на момент первісного визнання, за вирахуванням виплат основної суми, плюс накопичена амортизація із використанням методу ефективної відсоткової ставки щодо будь-якої різниці між цією первісною сумою та сумою на момент погашення, скориговану із впливом будь-якого резерву на покриття збитків. Валова балансова вартість фінансового активу є амортизованою вартістю фінансового активу до коригування із використанням будь-якого резерву на покриття збитків.

Зменшення корисності фінансових активів

Група визнає резерв на покриття очікуваних кредитних збитків для всіх боргових інструментів, які не утримуються як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Очікувані кредитні збитки оцінюються як різниця між усіма потоками грошових коштів, належними для отримання Групою згідно з договорами, та всіма потоками грошових коштів, які Група передбачає отримати, дисконтовані за первісною ефективною відсотковою ставкою. Сума очікуваних кредитних збитків оновлюється на кожну звітну дату для відображення змін у кредитному ризику з моменту первісного визнання відповідного фінансового інструмента.

Для торгової та іншої дебіторської заборгованості та активів за договорами Група застосовує спрощений підхід до розрахунку очікуваних кредитних збитків. Відповідно, Група не відстежує зміни у кредитному ризику, але замість цього визнає резерв на покриття збитків на основі очікуваних кредитних збитків на весь строк дії фінансових інструментів на кожну звітну дату. Група визначила матрицю резервів, яка базується на історичному досвіді понесення кредитних збитків, скоригованому із використанням прогнозних факторів, характерних для конкретних дебіторів та економічного середовища.

Для всіх інших фінансових інструментів Група визнає очікувані кредитні збитки на весь строк дії фінансових інструментів, коли відбулося істотне збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання. Однак, якщо кредитний ризик від фінансового інструмента не збільшився істотно з моменту первісного визнання, Група оцінює збиток на покриття збитків від цього фінансового інструмента у сумі, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам протягом 12 місяців.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Очікувані кредитні збитки на весь строк дії фінансових інструментів являють собою очікувані кредитні збитки, які виникають у результаті усіх можливих подій дефолту протягом очікуваного строку дії фінансового інструмента. І навпаки, очікувані кредитні збитки протягом 12 місяців являють собою частину очікуваних кредитних збитків на весь строк дії фінансових інструментів, які, як очікується, виникнуть у результаті подій дефолту для фінансового інструмента, які можливі протягом 12 місяців після звітної дати.

Істотне збільшення кредитного ризику

Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик за фінансовим інструментом істотно з моменту первісного визнання, Група порівнює ризик настання дефолту за фінансовим інструментом на звітну дату із ризиком настання дефолту за фінансовим інструментом на дату первісного визнання. Під час здійснення такої оцінки Група бере до уваги як кількісну, так і якісну інформацію, яка є обґрунтованою та корисною, включно з історичним досвідом та прогнозною інформацією, яка доступна без докладання надлишкових витрат чи зусиль. Прогнозна інформація, яка береться до уваги, включає майбутні прогнози щодо галузей, в яких провадять свою діяльність дебітори Групи, отримані зі звітів економічних експертів, фінансових аналітиків, державних органів, а також під час аналізу різноманітних зовнішніх джерел фактичної та прогнозної економічної інформації, яка стосується основної операційної діяльності Групи.

Незалежно від результату зазначеної вгорі оцінки Група передбачає, що кредитний ризик за фінансовим активом збільшився істотно з моменту первісного визнання, коли виплати за договором прострочені більше ніж на 30 днів, якщо тільки у Групи немає обґрунтованої та корисної інформації, яка вказує на протилежне.

Фінансові інструменти із низьким рівнем кредитного ризику

Незважаючи на викладене вгорі, Група припускає, що кредитний ризик за фінансовим інструментом не збільшився істотно з моменту первісного визнання, якщо фінансовий інструмент визначається як такий, що має низький рівень кредитного ризику на звітну дату. Фінансовий інструмент визначається як такий, що має низький кредитний ризик, якщо:

- (1) фінансовий інструмент має низький рівень настання дефолту;
- (2) дебітор має велику здатність виконати свої зобов'язання за потоками грошових коштів за договорами у короткостроковій перспективі; та
- (3) негативні зміни в економічних та господарських умовах у довгостроковій перспективі можуть, але не обов'язково, зменшити здатність позичальника виконати свої зобов'язання за потоками грошових коштів за договорами.

Визначення дефолту

Група визначає, що дефолт настав, коли актив прострочений більше ніж на 120 днів, якщо тільки у Групи немає обґрунтованої та корисної інформації для демонстрації того, що застосування критерію із більшою затримкою часу настання дефолту є більше адекватним.

Фінансові активи, які зазнали зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику

Фінансовий актив вважається таким, що зазнав зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, коли відбулися одна або більше подій, які мають негативний вплив на очікувані майбутні потоки грошових коштів від фінансового активу. Докази зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику включають дані, які піддаються спостереженню, про такі події:

- (а) значні фінансові труднощі емітента або позичальника;
- (б) порушення умов договору, наприклад дефолт або прострочення виплат;

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

- (в) кредитор(и) позичальника, з економічних або договірних причин, які стосуються фінансових труднощів позичальника, надає(ють) позичальнику уступку(и), яку(і) інакше кредитор(и) навіть і не розглядав(ли) би(б);
- (г) вірогідність того, що позичальник зазнає банкрутства або проводитиме іншу фінансову реорганізацію; або
- (г') зникнення активного ринку для цього фінансового активу у результаті дії фінансових труднощів.

Політика списання

Група списує фінансовий актив, коли існує інформація, яка вказує на те, що дебітор зазнав серйозних фінансових труднощів і не існує реалістичної перспективи щодо його відшкодування, наприклад, коли дебітора визнали як такого, що підлягає ліквідації або він розпочав процедури банкрутства, або, у випадку з торговою та іншою дебіторською заборгованістю, суми заборгованості прострочені більше ніж на три роки, у залежності від того яка дата настане раніше. Списані фінансові активи можуть продовжувати вважатися такими, що підлягають стягненню згідно з процедурами відшкодування Групи, з урахуванням юридичних консультацій, коли необхідно. Будь-яке виконане відшкодування визнається у складі прибутку або збитку.

Інформація про вхідні дані, припущення та методики оцінки, використані керівництвом для оцінки та визнання очікуваних кредитних збитків, розкривається у відповідних Примітках 3 та 11 щодо фінансових активів.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти в касі та на рахунках у банках, а також короткострокові депозити із первісним терміном погашення до трьох місяців.

Для цілей подання консолідованого звіту про рух грошових коштів до складу грошових коштів та їх еквівалентів включені грошові кошти та короткострокові депозити, як визначено вище.

Торгова та інша дебіторська заборгованість

Торгова та інша дебіторська заборгованість, яка має фіксовані або визначені платежі та не має котирування на активному ринку, класифікується як дебіторська заборгованість. Торгова та інша дебіторська заборгованість оцінюються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної відсоткової ставки, за вирахуванням збитків від знецінення. Доходи з відсотків визнаються із застосуванням методу ефективної відсоткової ставки, за винятком короткострокової дебіторської заборгованості, коли визнання відсотків не буде мати суттєвого впливу.

Припинення визнання фінансових активів

Група припиняє визнавати фінансовий актив лише в тих випадках, коли спливає строк дії договірних прав на грошові потоки від такого фінансового активу або коли вона передає фінансовий актив і всі істотні ризики та вигоди, пов'язані з володінням цим активом, третій особі.

Під час передавання фінансового активу Група оцінює, в якому обсязі за нею залишаються ризики та вигоди від володіння фінансовим активом. При цьому:

- Якщо Група в основному передає всі ризики та вигоди від володіння фінансовим активом, то припиняє визнання фінансового активу та окремо визнає як активи або зобов'язання всі права та обов'язки, створені або збережені при передаванні.
- Якщо Група в основному зберігає за собою всі ризики та вигоди від володіння фінансовим активом, то суб'єкт господарювання продовжує визнавати фінансовий актив.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

- Якщо Група в основному не передає й не зберігає за собою всіх ризиків та вигід від володіння фінансовим активом, то: (а) якщо контроль над фінансовим активом за Групою не залишився, вона припиняє визнання фінансового активу та окремо визнає як активи або зобов'язання всі права та обов'язки, створені або збережені при передаванні; (б) якщо контроль залишився за Групою, вона продовжує визнавати фінансовий актив у обсязі своєї подальшої участі у фінансовому активі. Якщо Група продовжує визнавати актив в обсязі своєї подальшої участі, вона визнає також відповідне зобов'язання.

При припиненні визнання фінансового активу в цілому різниця між балансовою вартістю (визначеною на дату припинення визнання) та одержаною компенсацією (включаючи всі одержані нові активи мінус усі прийняті нові зобов'язання) визнається в прибутку чи збитку.

Фінансові зобов'язання та інструменти власного капіталу

Боргові інструменти та інструменти власного капіталу класифікуються або як фінансові зобов'язання, або як власний капітал у залежності від сутності договірних відносин та визначень фінансового зобов'язання та інструмента власного капіталу.

Акціонерний капітал

Акціонерний капітал Компанії визнається у сумі компенсації, отриманої Компанією. Усі подальші збільшення акціонерного капіталу відображаються за справедливою вартістю отриманих внесків.

Викуп власних інструментів капіталу Компанії вираховуються безпосередньо з власного капіталу. Жодних прибутків або збитків, пов'язаних із придбанням, продажем, випуском або анулюванням інструментів власного капіталу Компанії не визнається у консолідованому звіті про прибутки або збитки та інший сукупний дохід.

Фінансові зобов'язання

Група здійснює класифікацію своїх фінансових зобов'язань як таких, що в подальшому оцінюються за амортизованою собівартістю.

Фінансові зобов'язання первісно оцінюються за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на здійснення операції. Фінансові зобов'язання у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної відсоткової ставки.

Припинення визнання фінансових зобов'язань

Група виключає фінансове зобов'язання (або частину фінансового зобов'язання) зі свого звіту про фінансовий стан тоді й лише тоді, коли воно погашається: тобто тоді, коли зобов'язання, передбачене договором, виконано або анульовано, або коли сплив термін його виконання. Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання (або частини фінансового зобов'язання), яке було погашене або передане іншій стороні, та виплаченою компенсацією, включаючи будь-які передані негрошові активи або прийняті зобов'язання, визнається в прибутку або збитку.

5. ІСТОТНІ ОБЛІКОВІ СУДЖЕННЯ ТА ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ОЦІНОК

Застосування облікової політики Групи, викладеної у Примітці 4, вимагає від керівництва застосування професійних суджень, оцінок та припущень стосовно балансової вартості активів та зобов'язань, які не є очевидними з інших джерел. Оцінки та пов'язані з ними припущення базуються на історичному досвіді та інших факторах, які, на думку керівництва, вважаються доцільними у цих обставинах. Фактичні результати можуть відрізнятися від таких оцінок.

Оцінки та відповідні припущення переглядаються на постійній основі. Результати переглядів облікових оцінок визнаються у тому періоді, в якому здійснюється такий перегляд оцінки, якщо результат перегляду впливає на поточний або майбутній періоди.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Істотні судження під час застосування облікової політики

Нижче наведені істотні судження, окрім тих відповідних оцінок, зроблених керівництвом під час застосування облікової політики Групи, які мають найістотніший вплив на суми, відображені у консолідованій фінансовій звітності.

Визнання витрат на дослідження та розробки

Витрати на проекти з дослідження та розробки визнаються як нематеріальні активи лише тоді, коли вони відповідають критеріям до визнання, викладеним в обліковій політиці Групи. На сьогодні жодні з витрат на дослідження та розробки не відповідали критеріям до визнання. Відповідно, усі витрати Групи на дослідження та розробки дотепер визнавалися у періоді, в якому вони були понесені (Примітка 24).

Подання інформації за сегментами

На думку керівництва, Група провадить операційну діяльність як єдиний операційний бізнес-сегмент. Приймаючи дане судження, керівництво проаналізувало визначення операційного бізнес-сегмента згідно з вимогами МСФЗ 8 і прийшло до висновку, що у складі Групи немає жодної господарської діяльності, чиї б результати переглядалися та аналізувалися окремо на предмет маржинальності у розрізі продуктів, або у розрізі географії. Група не виділяє операційну діяльність Групи „Норд Фарм” як окремий сегмент у зв'язку з тим, що доля показників доходу, прибутку/збитку та активів не відповідає кількісним критеріям МСФЗ.

Основні джерела невизначеності оцінок

Нижче наведені основні припущення стосовно майбутнього та інші основні джерела невизначеності оцінок зроблених керівництвом на кінець звітного періоду, щодо яких існує значний ризик того, що вони стануть причиною суттєвих коригувань балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року.

Зменшення корисності гудвілу

Визначення того, чи є зменшення корисності гудвілу, вимагає оцінки вартості використання активу, до якого відноситься гудвіл. Розрахунок вартості використання активу вимагає від керівництва оцінювати очікувані майбутні грошові потоки, згенеровані таким активом, та ставку дисконтування для приведення майбутніх грошових потоків до теперішньої вартості.

Строки корисної експлуатації основних засобів

Оцінка строків корисного використання об'єктів основних засобів вимагає від керівництва застосування професійних суджень, які базуються на досвіді роботи з аналогічними активами. Під час визначення строків корисного використання активів керівництво враховує способи очікуваного використання кожного активу, його моральний знос, фізичний знос та умови, в яких буде експлуатуватися цей актив. Зміна будь-якої з цих умов або оцінок може призвести до коригування майбутніх норм амортизації, що обліковується перспективно.

Чиста вартість реалізації запасів

У відповідності до МСБО 2 „Запаси” запаси відображаються за меншою з двох величин: первісної вартості та чистої вартості реалізації. Під час оцінки чистої вартості реалізації запасів Група застосовує різні професійні судження для визначення:

- очікуваної ціни продажу запасів під час звичайної господарської діяльності, за вирахуванням розрахункових витрат на завершення операції продажу; та
- рівня подальшого використання запасів.

На кожну звітну дату Група проводить оцінку балансової вартості запасів і відображає, якщо необхідно, списання вартості запасів до їхньої чистої вартості реалізації (Примітка 10).

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Класифікація залишків за операціями з акціонерами

Станом на 31 грудня 2019 року Група обліковувала дебіторську заборгованість за операціями з юридичними особами-акціонерами у сумі 171,276 тисяч гривень (2018: 131,421 тисяч гривень). У фінансовій звітності Група відобразила дані баланси у складі дебіторської заборгованості та інших необоротних активів, а також іншої дебіторської заборгованості.

Керівництво вважає, що зважаючи на історичні дані по проведенню подібних операцій, суми заборгованості будуть погашені у грошовій формі та у рамках строків, зазначених у відповідних контрактах. Згідно з умовами таких контрактів, акціонери не мають безумовного права на відтермінування платежів. Керівництво вважає, що на підставі бізнес-планів власників наявні достатні докази щодо платоспроможності юридичних осіб-акціонерів, а також твердих намірів щодо погашення даної заборгованості.

Активи з права користування та зобов'язання з оренди

Величина активів з права користування і зобов'язань з оренди залежить від оцінки керівництва стосовно термінів оренди та застосованої ставки залучення додаткових запозичень. Термін оренди відповідає терміну орендного договору, який не підлягає розірванню, за винятком випадків, коли існує достатня впевненість у продовженні цього договору. При оцінці термінів оренди керівництво Групи аналізує всі факти та обставини, які можуть вплинути на економічну доцільність продовження договорів оренди.

Ставки додаткових запозичень орендаря визначаються як ставки відсотка, які Група повинна була б сплатити, для запозичень коштів на аналогічний термін і з аналогічним забезпеченням, необхідних для отримання активу вартістю співставною з вартістю актива з права користування в аналогічному економічному середовищі (Примітка 8).

Пенсійні зобов'язання

Зобов'язання з виплати пенсій оцінюються на основі низки очікувань та прогнозів (Примітка 17), які використовуються для оцінки зобов'язання на кінець кожного звітного періоду. Для визначення показників плинності кадрів, оцінки змін в заробітній платі, індексу інфляції тощо від керівництва вимагається прийняття істотних професійних суджень. Зміни оцінок керівництва можуть вплинути на суму вартості зобов'язання у звіті про фінансовий стан та відповідні нарахування у звіті про фінансові результати (інший сукупний дохід).

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

6. ОСНОВНІ ЗАСОБИ

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років інформація про рух основних засобів була представлена таким чином:

	Земля	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Офісне обладнання	Інші активи, що амортизуються	Незавершене капітальне будівництво та невстановлене обладнання	Всього
Первісна вартість								
На 31 грудня 2017 року	5,461	887,652	1,740,580	215,428	121,474	7,643	225,320	3,203,558
Надходження	-	43,491	390,017	26,093	41,594	1,097	67,343	569,635
Вплив МСФЗ 16	-	-	-	(32,814)	-	-	-	(32,814)
Переміщення до/(вибуття зі) складу інвестиційної нерухомості	-	112	-	(113)	-	-	(112)	(113)
Внутрішні переміщення	-	20,501	65,716	1,489	4,322	360	(92,388)	-
Вплив курсових різниць	-	(373)	(45)	(570)	(41)	(9)	1	(1,037)
Вибуття	(88)	(1,653)	(2,178)	(13,336)	(3,010)	(205)	-	(20,470)
На 31 грудня 2018 року	5,373	949,730	2,194,090	196,177	164,339	8,886	200,164	3,718,759
Надходження	-	6,405	114,753	41,494	37,411	28,506	192,995	421,564
Набуття права власності за договорами оренди	-	-	-	33,100	-	-	-	33,100
Вибуття зі складу інвестиційної власності	-	-	-	(809)	-	-	-	(809)
Внутрішні переміщення	-	(34,262)	57,704	5,661	1,941	61,392	(92,436)	-
Вплив курсових різниць	-	(391)	(60)	(602)	(88)	(56)	-	(1,197)
Вибуття компанії групи	-	(3,383)	(2,712)	(194)	-	(69)	(180)	(6,538)
Вибуття	-	(15,155)	(3,205)	(18,451)	(9,888)	(571)	(2,038)	(49,308)
На 31 грудня 2019 року	5,373	902,944	2,360,570	256,376	193,715	98,088	298,505	4,115,571

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

	Земля	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Офісне обладнання	Інші активи, що амортизуються	Незавершене капітальне будівництво та невстановлене обладнання	Всього
Накопичений знос								
На 31 грудня 2017 року	-	(167,247)	(789,278)	(98,790)	(73,341)	(3,666)	-	(1,132,322)
Знос	-	(32,522)	(161,329)	(24,414)	(27,522)	(1,378)	-	(247,165)
Вплив МСФЗ 16	-	-	-	4,517	-	-	-	4,517
Вибуття зі складу інвестиційної власності	-	-	-	4	-	-	-	4
Внутрішні переміщення	-	25	200	-	(33)	(192)	-	-
Вплив курсових різниць	-	174	30	378	15	5	-	602
Вибуття	-	900	2,075	10,619	2,971	197	-	16,762
На 31 грудня 2018 року	-	(198,670)	(948,302)	(107,686)	(97,910)	(5,034)	-	(1,357,602)
Знос	-	(41,949)	(228,649)	(30,943)	(39,532)	(3,064)	-	(344,137)
Переміщення зі складу активів з права користування	-	-	-	(12,995)	-	-	-	(12,995)
Вибуття зі складу інвестиційної власності	-	-	-	377	-	-	-	377
Внутрішні переміщення	-	13,870	407	-	(407)	(13,870)	-	-
Вплив курсових різниць	-	159	42	536	60	35	-	832
Вибуття компанії Групи	-	148	644	36	-	3	-	831
Вибуття	-	10,360	3,205	15,295	9,737	509	-	39,106
На 31 грудня 2019 року	-	(216,082)	(1,172,653)	(135,380)	(128,052)	(21,421)	-	(1,673,588)
Залишкова вартість								
На 31 грудня 2018 року	<u>5,373</u>	<u>751,060</u>	<u>1,245,788</u>	<u>88,491</u>	<u>66,429</u>	<u>3,852</u>	<u>200,164</u>	<u>2,361,157</u>
На 31 грудня 2019 року	<u>5,373</u>	<u>686,862</u>	<u>1,187,917</u>	<u>120,996</u>	<u>65,663</u>	<u>76,667</u>	<u>298,505</u>	<u>2,441,983</u>

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

Станом на 31 грудня 2019 року до складу незавершеного капітального будівництва та невстановленого обладнання переважно було включено роботи та обладнання для модернізації діючих виробництв у місті Києві, зокрема розширення потужностей з виробництва рідких лікарських засобів.

Активи у заставі

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років балансова вартість основних засобів Групи, використаних в якості забезпечення кредитів та позик (Примітка 16), була представлена таким чином:

	2019	2018
Машини та обладнання	537,653	306,900
Будівлі та споруди	195,054	3,282
Інші активи, що амортизуються	2,049	-
Всього	734,756	310,182

Повністю амортизовані активи

Об'єкти машин та обладнання та інших основних засобів, які було включено до складу основних засобів Групи та відображено станом на 31 грудня 2019 року за первісною вартістю у сумі 278,233 тисячі гривень (2018: 212,494 тисяч гривень), були повністю амортизовані, але продовжували перебувати в експлуатації.

Авансові платежі за основні засоби

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років авансові платежі за основні засоби були представлені переважно передплатами за будівельні та проектні роботи, обладнання для модернізації та розширення діючих виробництв рідких лікарських засобів.

7. НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років інформація про рух нематеріальних активів була представлена таким чином:

	Програмне забезпечення і ліцензії	Інші нематеріальні активи	Нематеріальні активи, не введені в експлуатацію	Всього
Первісна вартість				
На 31 грудня 2017 року	64,264	43,809	55,410	163,483
Надходження	20,026	335	21,791	42,152
Внутрішні переміщення	38,300	5,104	(43,404)	-
Вплив курсових різниць	(129)	-	-	(129)
Вибуття	(2,225)	(29,780)	-	(32,005)
На 31 грудня 2018 року	120,236	19,468	33,797	173,501
Надходження	22,574	2,884	28,380	53,838
Внутрішні переміщення	17,324	134	(17,458)	-
Вплив курсових різниць	(305)	(4)	-	(309)
Вибуття	-	(25)	-	(25)
На 31 грудня 2019 року	159,829	22,457	44,719	227,005

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

	Програмне забезпечення і ліцензії	Інші нематеріальні активи	Нематеріальні активи, не введені в експлуатацію	Всього
Накопичена амортизація				
На 31 грудня 2017 року	(34,916)	(33,749)	-	(68,665)
Амортизаційні нарахування	(18,418)	(3,067)	-	(21,485)
Вплив курсових різниць	31	-	-	31
Вибуття	2,222	29,693	-	31,915
На 31 грудня 2018 року	(51,081)	(7,123)	-	(58,204)
Амортизаційні нарахування	(28,528)	(3,644)	-	(32,172)
Вплив курсових різниць	138	4	-	142
Вибуття	-	22	-	22
На 31 грудня 2019 року	(79,471)	(10,741)	-	(90,212)
Залишкова вартість				
На 31 грудня 2018 року	69,155	12,345	33,797	115,297
На 31 грудня 2019 року	80,358	11,716	44,719	136,793

Нематеріальні активи, не введені в експлуатацію за рік, який закінчився на 31 грудня 2019 року, включають витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням та розробкою об'єктів нематеріальних активів, в тому числі витрати на розробку програмного забезпечення у сумі 28,520 тисяч гривень, та витрати на придбання досьє лікарських засобів, які перебувають на реєстрації, у сумі 16,199 тисяч гривень. Нематеріальні активи на етапі розробки не амортизуються і не переводяться до складу програмного забезпечення і ліцензій або інших нематеріальних активів до тих пір, поки не будуть готові до використання за їх призначенням.

Повністю амортизовані активи

Об'єкти нематеріальних активів, які було відображено станом на 31 грудня 2019 року за первісною вартістю у сумі 19,178 тисяч гривень (2018: 17,839 тисяч гривень), були повністю амортизовані, але продовжували перебувати в експлуатації.

8. АКТИВИ З ПРАВА КОРИСТУВАННЯ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ОРЕНДИ

Договори оренди Групи в основному стосуються оренди складських об'єктів, земельних ділянок, які знаходяться у комунальній та державній власності (земельні ділянки під виробничо-складськими комплексами) та транспортних засобів. Зобов'язання за договорами оренди переважним чином підлягають погашенню у гривнях за комерційним обмінним курсом гривні до долара США на дату здійснення платежу.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років балансова вартість активів Групи з права користування, була представлена таким чином:

	2019	2018
Будівлі та споруди	169,149	181,241
Транспортні засоби	65,340	58,605
Земля	7,020	6,633
Всього	241,509	246,479

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

Амортизація активів з права користування за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 року та 31 грудня 2018 року, включена до амортизаційних відрахувань у консолідованому звіті про прибутки або збитки була представлена таким чином:

	2019	2018
Земля	6,633	9,415
Будівлі та споруди	34,142	37,815
Транспортні засоби	15,483	8,517
Всього	56,258	55,747

Надходження до складу активів з права користування протягом 2019 року, склали 73,772 тисячі гривень (2018: 228,141 тисяч гривень).

Витрати з відсотків, нарахованих за зобов'язаннями по оренді за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, становили 14,553 тисяч гривень (2018: 11,942 тисяч гривень) і включалися до фінансових витрат у консолідованому звіті про прибутки і збитки (Примітка 31).

За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року витрати, пов'язані зі змінними орендними платежами, не включеними в оцінку зобов'язань з оренди та короткостроковими договорами оренди, склали 10,195 тисяч гривень та 10,390 тисяч гривень, відповідно (2018: 9,862 тисяч гривень та 10,934 тисяч гривень).

Майбутні мінімальні орендні платежі за договорами оренди і теперішня вартість чистих мінімальних орендних платежів станом на 31 грудня 2019 та 2018 років були представлені таким чином:

	2019	2018
Мінімальні орендні платежі, включаючи:		
Поточна частина (менше ніж 1 рік)	74,290	73,206
Від 1 до 5 років	170,312	164,300
Більше 5 років	2,658	34,328
Всього мінімальні орендні платежі	247,260	271,834
За вирахуванням майбутньої вартості фінансування	(33,359)	(37,724)
Приведена вартість мінімальних орендних платежів, включаючи:		
Поточна частина (менше ніж 1 рік)	60,701	59,573
Від 1 до 5 років	150,553	141,112
Більше 5 років	2,647	33,425
Всього приведена вартість мінімальних орендних платежів	213,901	234,110
За вирахуванням поточної частини зобов'язань з оренди	(60,701)	(59,573)
Всього довгострокова частина зобов'язань з оренди	153,200	174,537

Загальне вибуття грошових коштів по договорам оренди за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, склало 63,051 тисячу гривень (2018: 73,149 тисяч гривень).

Договори оренди Групи включають типові обмеження та зобов'язання, що є загальними для місцевої ділової практики, такі як відповідальність Групи за регулярне технічне обслуговування, ремонт орендованих активів та його страхування, перепланування та проведення постійних поліпшень лише за згодою орендодавця, використання об'єкта лізингу відповідно до чинного законодавства.

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

9. ГУДВІЛ

Гудвіл виник у результаті придбання Групи „Норд Фарм”, тому що первісна вартість операції об’єднання підприємств включала премію за контроль. Окрім того, виплачена сума за операцію об’єднання підприємств фактично включала суми, пов’язані із вигодою від очікуваної синергії, зростання доходів, майбутнього розвитку ринку та об’єднання робочого потенціалу Групи „Норд Фарм” та Групи. Ці вигоди не визнаються окремо від гудвілу, оскільки вони не відповідають критеріям визнання для ідентифікованих нематеріальних активів.

Жодну з позицій гудвілу, який виникає у результаті цих придбань, не передбачається включати до складу витрат, які враховуються в цілях оподаткування.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років інформація про гудвіл була представлена таким чином:

	2019	2018
Первісна вартість	157,119	186,955
Накопичені збитки від зменшення корисності	(121,316)	(144,353)
	35,803	42,602

Первісна вартість

	2019	2018
На 1 січня	186,955	203,217
Вплив курсових різниць	(29,836)	(16,262)
На 31 грудня	157,119	186,955

Курсові різниці виникли завдяки ефекту переоцінки функціональної валюти польський злотий до валюти презентації – української гривні.

Накопичені збитки від зменшення корисності

	2019	2018
На 1 січня	(144,353)	(156,909)
Вплив курсових різниць	23,037	12,556
На 31 грудня	(121,316)	(144,353)

Для цілей перевірки на предмет знецінення, гудвіл був повністю віднесений на Групу „Норд Фарм” як окрему одиницю, яка генерує грошові кошти.

Вартість відшкодування Групи „Норд Фарм” в момент перевірки на знецінення станом на 31 грудня 2019 року розраховується, виходячи з очікуваних грошових потоків, згідно із п’ятирічним планом, затвердженим менеджментом, і ставки дисконтування 13.31% річних. Грошові потоки після закінчення цього терміну екстрапольовані, виходячи із постійного темпу росту 2.50%. Вказаний темп росту не перевищує середній очікуваний темп довгострокового росту фармацевтичного ринку Польщі. На думку менеджменту, будь-яка очікувана зміна ключових припущень у розрахунку вартості відшкодування не призведе до перевищення балансової вартості одиниці, яка генерує грошові кошти, над її вартістю відшкодування.

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

Нижче наведені ключові припущення в розрахунку вартості відшкодування Групи „Норд Фарм”:

Плановий дохід від реалізації	Згідно з оцінкою менеджменту, середньорічне зростання обсягів доходів у порівнянні з фактичним середнім доходом за 2017-2019 роки до строку планування складе 9.9%.
Плановий валовий прибуток	Середній валовий прибуток за попередній період, який безпосередньо передуює строку планування, збільшений з урахуванням очікуваних змін в структурі реалізації. Згідно з оцінкою менеджменту, середньорічне зростання валової прибутковості на 2.8% є досяжним.
Зміна закупівельних цін та рівня інфляції	Прогнозні індекси споживчих цін у Польщі та Україні протягом строку планування. Значення індексів оцінені менеджментом, виходячи із фактичної інформації за період, що передуює строку планування, і прогнозів із зовнішніх джерел на вказаний строк.

Зменшення корисної вартості гудвілу за результатами оцінки на предмет зменшення корисності станом на 31 грудня 2019 року не було виявлено.

10. ЗАПАСИ

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років запаси були представлені таким чином:

	2019	2018
Готова продукція	730,139	451,655
Сировина	513,564	400,464
Пакувальні матеріали	167,573	148,203
Незавершене виробництво	110,067	125,216
Товари для перепродажу	37,189	21,372
Інші запаси	20,630	18,640
Всього	1,579,162	1,165,550

Первісну вартість запасів у сумі 1,739,882 тисяч гривень (2018: 1,803,739 тисяч гривень) було включено до складу собівартості реалізації (Примітка 21) за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року.

Сума збитку від списання запасів визнана у складі інших операційних витрат (Примітка 25) за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року, становила 31,415 тисяч гривень (2018: 52,552 тисяч гривень). Таке списання стосується сировини та готової продукції і визнається за результатами інвентаризацій та аналізу термінів придатності, що проводяться Групою.

11. ТОРГОВА ТА ІНША ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років торгова та інша дебіторська заборгованість була представлена таким чином:

	2019	2018
Торгова дебіторська заборгованість	1,189,662	1,391,166
Інша дебіторська заборгованість	46,908	140,255
	1,236,570	1,531,421
Резерв на покриття збитків від знецінення дебіторської заборгованості	(33,741)	(44,077)
Всього торгової та іншої дебіторської заборгованості	1,202,829	1,487,344

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

Станом на 31 грудня 2019 року торгова та інша дебіторська заборгованість включала залишки до отримання від пов'язаних сторін у сумі 46,416 тисячі гривень (2018: 76,979 тисяч гривень) (Примітка 28).

На торгову дебіторську заборгованість жодних відсотків не нараховується. Кредитний період за операціями продажу товарів зазвичай становив 30-120 днів у 2019 році (2018: 30-120 днів).

Група на постійній основі оцінює резерв під збитки за торговою та іншою дебіторською заборгованістю в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь термін. Очікувані кредитні збитки за торговою та іншою дебіторською заборгованістю оцінюються з використанням матриці оціночних резервів, посиляючись на минулий досвід виникнення дефолту і аналіз поточного фінансового становища дебітора, скоригованої на фактори, специфічні для дебітора, загальні економічні умови галузі, в якій дебітори здійснюють свою діяльність, оцінку поточного, так і прогнозованого розвитку умов станом на звітну дату.

Група на постійній основі проводить індивідуальну оцінку для окремих значних дебіторів з характеристиками кредитного ризику, які не узгоджуються з іншими. Група визнала резерв на збиток у розмірі 100% на торгову та іншу дебіторську заборгованість, термін погашення якої був прострочений більше ніж на 120 днів, оскільки історичний досвід вказує, що така заборгованість, як правило, не відшкодовується.

Група списує торгову та іншу дебіторську заборгованість при наявності інформації, яка вказує, що боржник має серйозні фінансові труднощі, і ймовірність відшкодування відсутня, наприклад, в разі, коли боржник перебуває в стадії ліквідації або банкрутства, або, в разі торгової дебіторської заборгованості, якщо суми прострочені більш ніж на три роки (в залежності то того, яка подія настає раніше). Відносно списаної торгової та іншої дебіторської заборгованості не проводиться процедур примусового стягнення.

У наведеній нижче таблиці вказано профіль ризиків торгової дебіторської заборгованості на основі матриці оціночних резервів Групи. Минулий досвід Групи, пов'язаний з виникненням кредитних збитків, свідчить про різні характеристики виникнення збитків для різних клієнтських сегментів розділених на основі країни реалізації. Відповідно резерв під збитки на основі статусу прострочених платежів розмежовується залежно від країни реалізації. Значних змін в макроекономічних показниках країн, в яких знаходяться основні клієнти Групи, і які могли б суттєво вплинути на ризики виникнення кредитних збитків в звітному періоді не відбулося.

На 31 грудня 2019 року	Торгова дебіторська заборгованість – кількість днів прострочення					Разом
	Не прострочена	<30	31-60	61-90	>90	
Україна						
Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків	0.03%	0.05%	0.14%	0.36%	23.25%	
Очікувана загальна валова вартість у випадку дефолту	459,794	172,535	72,847	185,649	188	891,013
Очікувані кредитні збитки за весь термін	138	86	102	668	44	1,038
Узбекистан						
Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків	1.06%	3.43%	14.37%	26.05%	29.58%	
Очікувана загальна валова вартість у випадку дефолту	8,531	-	-	-	-	8,531
Очікувані кредитні збитки за весь термін	90	-	-	-	-	90
Казахстан						
Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків	0.22%	0.34%	2.27%	9.48%	16.02%	

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

На 31 грудня 2019 року	Торгова дебіторська заборгованість – кількість днів прострочення					Разом
	Не прострочена	<30	31-60	61-90	>90	
Очікувана загальна валова вартість у випадку дефолту	38,152	6,922	3,373	-	-	48,447
Очікувані кредитні збитки за весь термін	84	24	77	-	-	185
Польща						
Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків	1.02%	1.60%	4.78%	20.04%	100.00%	
Очікувана загальна валова вартість у випадку дефолту	31,554	5,131	306	402	4,485	41,878
Очікувані кредитні збитки за весь термін	322	82	15	81	4,485	4,985
Разом очікувані кредитні збитки за весь термін						6,298

На 31 грудня 2018 року	Торгова дебіторська заборгованість – кількість днів прострочення					Разом
	Не прострочена	<30	31-60	61-90	>90	
Україна						
Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків	0.05%	0.10%	0.76%	5.13%	15.26%	
Очікувана загальна валова вартість у випадку дефолту	796,540	193,707	34,848	63,796	-	1,088,891
Очікувані кредитні збитки за весь термін	398	194	265	3,273	-	4,130
Узбекистан						
Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків	1.68%	4.32%	16.32%	26.05%	29.58%	
Очікувана загальна валова вартість у випадку дефолту	15,710	17,465	-	-	-	33,175
Очікувані кредитні збитки за весь термін	264	755	-	-	-	1,019
Казахстан						
Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків	0.71%	1.10%	13.33%	36.00%	39.18%	
Очікувана загальна валова вартість у випадку дефолту	58,978	9,213	1,009	-	-	69,200
Очікувані кредитні збитки за весь термін	419	101	135	-	-	655
Разом очікувані кредитні збитки за весь термін						5,804

Відповідно до проведеного аналізу балансу торгової та іншої дебіторської заборгованості від продажу в інших країнах в загальній сумі 212,960 тисяч гривень (2018: 296,078 тисяч гривень) на основі матриці оціночних резервів, Група не очікує суттєвих кредитних збитків станом на 31 грудня 2019 року.

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

Рух очікуваних збитків за весь термін, визнаних у відношенні торгової та іншої дебіторської заборгованості у відповідності зі спрощеним підходом, викладеним в МСФЗ 9, за 2019 та 2018 роки був представлений таким чином:

	Оцінені у сукупності	Оцінені індивідуально	Разом
На 1 січня 2018 року	-	49,925	49,925
Збитки від знецінення, визнані стосовно дебіторської заборгованості	5,804	27,525	33,329
Суми, списані протягом року як безнадійна заборгованість	-	(28,683)	(28,683)
(Прибутки)/Збитки від курсових різниць	-	(8,516)	(8,516)
Відшкодована дебіторська заборгованість	-	(1,978)	(1,978)
На 31 грудня 2018 року	5,804	38,273	44,077
Збитки від знецінення, визнані стосовно дебіторської заборгованості	7,948	247	8,195
Суми, списані протягом року як безнадійна заборгованість	(850)	(2)	(852)
(Прибутки)/Збитки від курсових різниць	(1,043)	(2,741)	(3,784)
Погашення раніше знеціненої заборгованості	(5,561)	(8,334)	(13,895)
На 31 грудня 2019 року	6,298	27,443	33,741

12. АВАНСИ ВИДАНІ

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років аванси видані були представлені таким чином:

	2019	2018
Аванси видані постачальникам за сировину	102,792	22,777
Аванси видані постачальникам за послуги	33,283	36,585
Витрати майбутніх періодів	8,137	8,159
	144,212	67,521
Резерв на покриття збитків від знецінення авансів виданих	(441)	(674)
Всього	143,771	66,847

Станом на 31 грудня 2019 року до складу авансів виданих були включені залишки за операціями з пов'язаними сторонами у сумі 2,227 тисяч гривень (2018: 3,796 тисяч гривень) (Примітка 28).

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

13. ПОДАТКИ ДО ВІДШКОДУВАННЯ ТА ПЕРЕДОПЛАТИ З ПОДАТКІВ, ОКРІМ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років податки до відшкодування та передоплати з податків були представлені таким чином:

	2019	2018
ПДВ до відшкодування	85,397	11,131
Інші податки	16,003	18,999
Всього	101,400	30,130

Після звітної дати Група отримала відшкодування по ПДВ у сумі 72,863 тисячі гривень.

14. ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

Для цілей консолідованого звіту про рух грошових коштів грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти та короткострокові банківські депозити із первісним терміном погашення до трьох місяців.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років грошові кошти та їх еквіваленти були представлені таким чином:

	2019	2018
Грошові кошти в касі та на рахунках у банках	129,850	49,969
Короткострокові банківські депозити	35,624	60,000
Кошти з обмеженим використанням	12	-
Всього	165,486	109,969

На залишки грошових коштів на рахунках у банках нараховувався відсотковий дохід за плаваючими ставками на основі щоденних банківських депозитних ставок. Короткострокові банківські депозити станом 31 грудня 2019 та 2018 року були представлені депозитами на вимогу та овернайт.

Основні банки, в яких зберігалися залишки грошових коштів Групи станом на 31 грудня 2019 та 2018 років мали довгостроковий рейтинг за національною шкалою не нижче А становили 35,206 тисяч гривень (2018: 107,979 тисяч гривень), залишки коштів з довгостроковим рейтингом не нижче В становили 128,005 тисяч гривень (2018: 0 гривень). Банки мають стабільний прогноз, за яким позичальник або окремий борговий інструмент характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

15. АКЦІОНЕРНИЙ КАПІТАЛ

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 роки затверджений, зареєстрований і повністю оплачений акціонерний капітал включав 7,273,200 простих акцій номінальною вартістю 5 гривень за акцію. Всі акції мають рівні права голосу. Власники простих акцій мають право на отримання дивідендів за фактом їх оголошення і право одного голосу у розрахунку на одну акцію на щорічних Загальних зборах акціонерів.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 роки балансова вартість акціонерного капіталу Групи становила 54,352 тисяч гривень, яка є первісною сумою акціонерного капіталу, скоригованою на вплив історичної гіперінфляції згідно з МСБО 29 у сумі 21,284 тисячі гривень, за вирахуванням долі акцій у розмірі 3,298 тисяч гривень, яка була викуплена дочірньою компанією Групи ТОВ „Фармахім”.

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років структура володіння акціонерним капіталом Групи була представлена таким чином:

	2019		2018	
	Кількість акцій	Частка володіння, %	Кількість акцій	Частка володіння, %
<i>Безпосередні акціонери:</i>				
Farmak Group Limited*	5,768,788	79.32%	174,926	2.41%
Фізичні особи (< 2% окремо)	550,713	7.57%	615,084	8.45%
Farmak International Holding GmbH	473,660	6.51%	420,364	5.78%
ТОВ „Фармахім”	415,946	5.72%	415,946	5.72%
Юридичні особи (< 2% окремо)	64,093	0.88%	193,238	2.66%
FARMAK GROUP N.V.	-	-	4,945,090	67.99%
Foyil Capital Limited	-	-	508,552	6.99%
Всього	7,273,200	100.00%	7,273,200	100.00%

* Починаючи з 19 грудня 2019 року було змінено назву F.I.&P. Holdings Limited на Farmak Group Limited

Дивіденди

У квітні 2019 року Загальні збори акціонерів затвердили виплату дивідендів за 2018 рік у сумі 6,90 гривні за акцію на загальну суму 50,185 тисяч гривень. Згідно розподілу часток володіння у структурі акціонерного капіталу станом на 31 грудня 2019 року, 2,870 тисячі гривень із загальної суми оголошених дивідендів належала до сплати на користь ТОВ „Фармахім”, що є дочірньою компанією АТ „Фармак”.

Викуп власних акцій

Загальна кількість акції АТ „Фармак”, викуплених дочірнім підприємством Групи ТОВ „Фармахім”, станом на 31 грудня 2019 та 2018 років склала 415,946 штук, що складає 5.72% акціонерного капіталу Групи.

16. КРЕДИТИ ТА ПОЗИКИ

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років інформація про непогашені кредити та позики була представлена таким чином:

Забезпечені кредити та позики:	Валюта	2019	2018
Позики ЄБРР ¹⁾	Євро	217,271	-
Кредитні лінії від українських банків	Євро	-	334,669
Позика від пов'язаної сторони (Примітка 28)	Євро	86,475	93,814
Кредит від іноземного банку	Польський злотий	13,620	25,793
Всього кредитів та позик		317,366	454,276
<i>За вирахуванням:</i>			
Короткострокових кредитів та позик та короткострокової частини довгострокових кредитів та позик		(140,250)	(441,971)
Довгострокові кредити та позики		177,116	12,305

¹⁾ В 2019 році Група підписала договір з Європейським банком реконструкції та розвитку („ЄБРР”) про залучення кредиту у розмірі 15,000 тисяч євро строком на 5 років. Станом на 31 грудня 2019 року було отримано транш у розмірі 9,000 тисяч євро, а також провела планове погашення частини кредиту у розмірі 687 тисяч євро, у результаті чого загальна заборгованість по кредитному договору ЄБРР станом на 31 грудня 2019 року становила 8,313 тисяч євро.

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

Позики ЄБРР встановлюють обмеження на вибуття активів Групи та виплату дивідендів Групою, а також інші обмеження на діяльність Групи. Окрім того, за умовами цих позик встановлені вимоги до певних фінансових показників. Так, Група має контролювати рівень фінансових коефіцієнтів покриття, коефіцієнт обслуговування боргу, коефіцієнт фінансового боргу до власного капіталу, коефіцієнт ліквідності. За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, Група дотримувалась таких вимог.

Станом на 31 грудня 2019 року середньозважені відсоткові ставки за кредитними позиками Групи в іноземній валюті були представлені наступним чином: у євро – 3.82%, та у польських злотих – 3.13%. Аналогічна інформація у 2018 році була представлена наступним чином: у євро – 3.9%, та у польських злотих – 3.64%. У таблиці нижче наведена інформація про кредити та позики Групи із фіксованими та плаваючими відсотковими ставками станом на 31 грудня 2019 та 2018 років:

	2019	2018
Плаваючі відсоткові ставки	230,891	360,462
Фіксовані відсоткові ставки	86,475	93,814
Всього	317,366	454,276

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років кредити та позики були забезпечені основними засобами у заставі у розмірі 734,756 тисяч гривень та 310,182 тисяч гривень, відповідно.

Договори про надання кредитних ліній з українськими банками також встановлюють вимоги до певних фінансових показників і містять умови крос-дефолту, згідно з якими невиконання одного боргового зобов'язання розглядається як дефолт і по іншому. За роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, Група дотримувалась вимог щодо фінансових показників і не порушувала умов крос-дефолту.

Інформація про невикористані кредитні лінії, доступні для Групи, а також терміни погашення кредитів та позик Групи за договорами розкривається у Примітці 30.

17. ПЕНСІЙНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗІ ВСТАНОВЛЕНИМИ ВИПЛАТАМИ

Узгодження залишків теперішньої вартості пенсійних зобов'язань зі встановленими виплатами працівникам за 2019 та 2018 роки представлено таким чином:

	2019	2018
Залишок на початок року	131,231	106,857
У тому числі:		
Довгострокові зобов'язання	112,421	91,777
Поточні зобов'язання	18,810	15,080
Вартість поточних послуг	449	724
Витрати на відсотки	18,372	14,960
Вартість минулих послуг	618	23,413
Актурні збитки, визнані у складі інших сукупних доходів	31,913	1,168
Виплати протягом року	(18,997)	(15,891)
Залишок на кінець року	163,586	131,231
У тому числі:		
Довгострокові зобов'язання	145,493	112,421
Поточні зобов'язання (Примітка 18)	18,093	18,810

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

Суми, визнані у прибутку або збитку стосовно цих пенсійних планів зі встановленими виплатами, представлені таким чином:

	2019	2018
Витрати на відсотки	18,372	14,960
Вартість поточних послуг	449	724
Вартість минулих послуг	618	23,413
Всього	19,439	39,097

Протягом 2019 року Група відобразила у статті інші сукупні доходи актуарних збитків на суму 31,913 тисяч гривень (2018: 1,168 тисяч гривень).

Основні припущення, використані для цілей актуарної оцінки станом на 31 грудня 2019 та 2018 років, були представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Ставка дисконтування	10,3%	14,0%
Очікуване збільшення заробітної плати	6%	5%

Для визначення ставки дисконтування керівництво використовує ринкову дохідність корпоративних облігацій високої категорії, скориговану на очікуваний вплив різниці за строками. Темпи зростання заробітної плати базуються на очікуваннях керівництва щодо зростання заробітної плати у майбутньому.

18. ТОРГОВА ТА ІНША КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років торгова та інша кредиторська заборгованість була представлена таким чином:

	2019	2018
Торгова кредиторська заборгованість за:		
Сировину та товари	250,881	317,172
Послуги	178,856	92,672
Основні засоби та нематеріальні активи	49,023	50,451
	478,760	460,295
Інша кредиторська заборгованість:		
Заборгованість перед працівниками	172,790	216,660
Нараховані зобов'язання	18,658	32,580
Факторинг	10,659	5,983
Поточна частина пенсійних зобов'язань зі встановленими виплатами (Примітка 17)	18,093	18,810
Аванси отримані	13,994	16,402
Інша кредиторська заборгованість	20,154	9,675
	254,348	300,110
Всього	733,108	760,405

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

На торгову кредиторську заборгованість відсотки не нараховуються і вона зазвичай погашається протягом 30-денного періоду.

Станом на 31 грудня 2019 року до складу торгової кредиторської заборгованості Групи за сировину та послуги були включені залишки за операціями з пов'язаними сторонами у сумі 77,122 тисяча гривень (2018: 135,960 тисячі гривень) (Примітка 28).

Станом на 31 грудня 2019 року до складу заборгованості Групи перед працівниками були включені залишки за операціями з провідним управлінським персоналом Групи у сумі 16,746 тисяч гривень (2018: 20,997 тисяч гривень) (Примітка 28).

Станом на 31 грудня 2019 року до складу нарахованих зобов'язань були включені суми роялті до сплати пов'язаним сторонам (провідному управлінському персоналу) у розмірі 3,641 тисяча гривень (2018: 6,486 тисяч гривень) (Примітка 28).

19. ВИТРАТИ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Компоненти витрат з податку на прибуток за звітні періоди, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, були представлені таким чином:

	2019	2018
Поточний податок на прибуток		
Витрати з поточного податку на прибуток	210,735	238,999
Відстрочений податок на прибуток		
(Вигода)/Витрати з відстроченого податку на прибуток	(1,722)	8,231
Всього витрат з податку на прибуток	209,013	247,230

Прибуток Групи підлягав оподаткуванню в Україні та Польщі. Група сплачувала податок на прибуток підприємств протягом 2019 року за ставкою 18% в Україні та 19% у Польщі (2018: 18% в Україні та 19% у Польщі).

Узгодження прибутку до оподаткування, помноженого на встановлену ставку податку на прибуток, та фактичних витрат з податку на прибуток за роки, які закінчилися 31 грудня, було представлене таким чином:

	2019	2018
Прибуток до оподаткування	1,279,181	1,297,436
Витрати з податку на прибуток за встановленими ставками 18%	227,646	233,539
Сума невикористаних відстрочених податкових активів, що були визнані у складі тимчасових різниць у звітному періоді	(28,579)	-
Вплив витрат, які не враховуються для визначення оподатковуваного прибутку, нетто	9,600	14,121
Ефект від різниці в ставках оподаткування в різних країнах	346	(430)
Всього витрати з податку на прибуток	209,013	247,230

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років відстрочені податкові активи та зобов'язання були представлені таким чином:

	На кінець року	Відображено в прибутках і збитках	На початок року
31 грудня 2019 року			
Торгова та інша дебіторська заборгованість	7,494	(3,292)	10,786
Торгова та інша кредиторська заборгованість, інші довгострокові зобов'язання	6,827	1,921	4,906
Запаси	3,817	523	3,294
Основні засоби	(3,591)	606	(4,197)
Аванси видані	2,004	1,964	40
Вигоди з відстроченого податку на прибуток		1,722	
Чисті відстрочені податкові активи	16,551		14,829

	На кінець року	Відображено в прибутках і збитках	На початок року
31 грудня 2018 року			
Торгова та інша дебіторська заборгованість	10,786	2,341	8,445
Торгова та інша кредиторська заборгованість, інші довгострокові зобов'язання	4,906	(890)	5,796
Запаси	3,294	1,824	1,470
Основні засоби	(4,197)	(11,487)	7,290
Аванси видані	40	(19)	59
Витрати з відстроченого податку на прибуток		(8,231)	
Чисті відстрочені податкові активи	14,829		23,060

20. ДОХІД ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ

Виручка за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, була представлена таким чином:

	2019	2018
Виручка від реалізації готової продукції	6,329,902	6,310,442
Виручка від реалізації товарів для перепродажу	180,828	283,035
Інша виручка	31,020	25,434
Всього	6,541,750	6,618,911

За рік, який закінчився 31 грудня 2019 року, до складу виручки від реалізації готової продукції були включені операції продажу пов'язаним сторонам у сумі 39,391 тисяч гривень (2018: 25,042 тисяч гривень) (Примітка 28).

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

Виручка поділена по географічним регіонам за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, була представлена таким чином:

	2019	2018
Україна	4,953,912	4,909,484
СНД	1,112,736	1,150,104
Європейський союз	245,887	392,696
Азія	211,183	145,072
Австралія	18,032	18,833
Африка	-	2,722
Всього	6,541,750	6,618,911

21. СОБІВАРТІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ

Собівартість реалізації за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, була представлена таким чином:

	2019	2018
Сировина та матеріали (Примітка 10)	1,739,882	1,803,739
Витрати на персонал	401,167	379,932
Знос та амортизація	185,504	149,474
Роялті	167,864	174,891
Ремонт та обслуговування основних засобів	133,955	129,302
Витрати на електроенергію, водопостачання та інші комунальні послуги	108,425	116,351
Собівартість товарів на перепродаж	71,662	158,237
Інші витрати	18,383	21,848
Всього	2,826,842	2,933,774

Роялті

Існує два види роялті, які нараховує Група: які стосуються торгових марок та об'єктів інтелектуальної власності, переданих Групі фізичними особами. В останньому випадку такі фізичні особи включають як теперішніх, так і колишніх працівників Групи, а також третіх сторін. Місячні і квартальні витрати з роялті визначаються на основі контрактних узгоджених відсотків від обороту відповідної продукції.

За рік, який закінчився 31 грудня 2019 року, суми роялті для провідного управлінського персоналу Групи становили 41,968 тисяч гривень (2018: 44,758 тисяч гривень) (Примітка 28).

22. ВИТРАТИ НА РЕАЛІЗАЦІЮ ТА ЗБУТ

Витрати на реалізацію та збут за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, були представлені таким чином:

	2019	2018
Витрати на маркетинг та рекламу	587,443	499,604
Витрати на персонал	353,861	354,152
Витрати представництв	183,826	200,166
Витрати на транспортування та зберігання	118,357	110,787
Знос та амортизація	88,780	69,060
Реєстраційні збори	31,326	37,017
Обслуговування основних засобів	23,914	20,736
Інші витрати	15,595	18,967
Зміни у резерві на покриття збитків від знецінення та списання торгової дебіторської заборгованості	(5,691)	31,350
Всього	1,397,411	1,341,839

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

Витрати представництв за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року, включали витрати на персонал, задіяний у таких представництвах, у сумі 108,613 тисяч гривень (2018: 139,971 тисячу гривень).

Витрати на маркетинг та рекламу за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року, включали податок на доходи нерезидентів, що надають рекламні послуги, у сумі 6,034 тисячі гривень (2018: 22,824 тисяч гривень).

23. ЗАГАЛЬНІ ТА АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ

Загальні та адміністративні витрати за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, були представлені таким чином:

	2019	2018
Витрати на персонал	444,096	423,975
Знос та амортизація	90,998	67,294
Обслуговування основних засобів	65,017	60,657
Консультаційні та інші професійні послуги	46,801	41,285
Витрати на відрядження	20,575	18,291
Витрати на охорону	8,898	1,807
Транспортні витрати	7,320	7,253
Податки, крім податку на прибуток	6,214	6,135
Банківські комісії	5,826	8,302
Послуги зв'язку	3,482	3,155
Витрати з аудиту	2,921	3,018
Інші витрати	44,372	40,120
Всього	746,520	681,292

24. ВИТРАТИ НА ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РОЗРОБКИ

Витрати на дослідження та розробки Групи за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, являють собою: витрати на доклінічні та клінічні дослідження, пов'язані з розробкою лікарських препаратів, а також доклінічні та клінічні дослідження стосовно препарату власної розробки.

Витрати на дослідження та розробки за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року, включали витрати на персонал у сумі 115,568 тисяч гривень (2018: 103,239 тисяч гривень).

25. ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ

Інші операційні витрати за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, були представлені таким чином:

	2019	2018
Благодійна діяльність та пожертви	40,071	32,033
Збиток від списання сировини та готової продукції (Примітка 10)	31,415	52,552
Зміни у резерві на покриття збитків від знецінення та списання іншої дебіторської заборгованості	200	627
Штрафи та пені	(62)	187
Чистий прибуток від вибуття основних засобів та нематеріальних активів, нетто	(8,217)	(4,337)
Інші витрати	1,141	5,573
Всього	64,548	86,635

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

26. ФІНАНСОВІ ВИТРАТИ

Фінансові витрати за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, були представлені таким чином:

	2019	2018
Витрати з відсотків за пенсійними зобов'язаннями	18,372	14,960
Витрати з відсотків за кредитами та позиками	17,075	19,137
Витрати за договорами оренди	14,553	11,942
Інші витрати	1,652	1,445
За вирахуванням: сум, включених до первісної вартості кваліфікованих активів	(560)	(1,798)
Всього	51,092	45,686

Для кваліфікованих активів середньозважена ставка капіталізації запозичених коштів протягом року, який закінчився 31 грудня 2019 року, становила 4.86% (2018: 5.2%).

27. ВНЕСКИ В ДЕРЖАВНИЙ ПЕНСІЙНИЙ ФОНД

Абсолютна більшість працівників Групи отримують пенсії від держави відповідно до пенсійного законодавства України. Внески в Державний пенсійний фонд України відображаються в консолідованому звіті про сукупні доходи за методом нарахувань. Загальна сума витрат за внесками до Державного пенсійного фонду, відображена в звіті про прибутки або збитки та інші сукупні доходи та витрати за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, склала 199,030 тисяч гривень і 170,977 тисяч гривень, відповідно, і була відображена у складі собівартості, витрат на реалізацію та збут, загальних та адміністративних витрат, а також витрат на дослідження та розробки.

28. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПОВ'ЯЗАНІ СТОРОНИ

Пов'язані сторони представлені підприємствами, які знаходяться під спільним контролем, асоційованим підприємством, а також іншими пов'язаними сторонами. Умови провадження операційної діяльності із пов'язаними сторонами визначаються на основі умов специфічних для кожного договору або операції та можуть відрізнятися від тих, які використовуються для третіх сторін.

Операції Групи зі своїми пов'язаними сторонами за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, були представлені таким чином:

	Виручка від реалізації готової продукції	Інші доходи	Придбання сировини та матеріалів	Роялті та придбання інших послуг
2019				
Підприємства під спільним контролем	-	6,606	(632,051)	(114,986)
Асоційоване підприємство	37,285	-	-	(286)
Інші пов'язані сторони (члени сім'ї Кінцевої контролюючої сторони)	2,106	817	(15,587)	(15,794)
Всього	39,391	7,423	(647,638)	(131,066)

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

	Виручка від реалізації готової продукції	Інші доходи	Придбання сировини та матеріалів	Роялті та придбання інших послуг
2018				
Підприємства під спільним контролем	-	3,568	(719,677)	(117,482)
Асоційоване підприємство	23,462	-	-	-
Інші пов'язані сторони (члени сім'ї Кінцевої контролюючої сторони)	1,580	707	(16,550)	(12,966)
Всього	25,042	4,275	(736,227)	(130,448)

Інші доходи за 2019 рік включали дохід від реалізації матеріалів та послуг, а також доходи від оренди.

Операції придбання сировини та матеріалів від пов'язаних сторін включали, головним чином, придбання сировини та пакувальних матеріалів. Придбання послуг від пов'язаних сторін, головним чином, включали роялті, операції з придбання послуг по ремонту та будівництву.

Благодійні внески іншим пов'язаним сторонам за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, становили 35,000 тисяч гривень (2018: 29,350 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років непогашені залишки Групи за операціями з пов'язаними сторонами були представлені таким чином:

	Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	Торгова та інша дебіторська заборгованість	Аванси видані	Торгова та інша кредиторська заборгованість	Отримані кредити та позики
2019					
Підприємства під спільним контролем	160,015	36,567	-	76,397	86,475
Асоційоване підприємство	-	8,242	-	-	-
Інші пов'язані сторони (члени сім'ї Кінцевої контролюючої сторони)	-	1,607	2,227	725	-
Всього	160,015	46,416	2,227	77,122	86,475
2018					
Підприємства під спільним контролем	68,822	63,015	3,689	134,538	93,814
Асоційоване підприємство	-	7,638	-	-	-
Інші пов'язані сторони (члени сім'ї Кінцевої контролюючої сторони)	-	6,326	107	1,422	-
Всього	68,822	76,979	3,796	135,960	93,814

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Станом на 31 грудня 2019 року довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи, а також інша дебіторська заборгованість від підприємств під спільним контролем включала заборгованість у сумі 171,726 тисяч гривень від акціонерів Групи (2018: 131,491 тисяч гривень). Відповідна номінальна вартість заборгованості на 31 грудня становила 348,226 тисяч гривень (2018: 244,340 тисяч гривень).

У балансі Групи суми заборгованості відображаються з урахуванням ефекту дисконтування на 10 років та ставкою дисконту, яка діяла на момент укладення угоди та визначалась згідно з офіційними рекомендованими ставками Національного банку України щодо вартості строкових депозитів. Для контрактів, що були укладені протягом 2019 року, середня ставка становила 13.95% (2018: 15.6%). Контрактами не передбачено, що дана дебіторська заборгованість покривається забезпеченнями. Згідно з укладеними договорами та бізнес-планом Групи, заборгованість буде погашена до 2029 року.

Отримані кредити та позики від пов'язаних сторін представлені короткостроковими, з погашенням до липня 2020 року, та довгостроковим кредитом з погашенням у 2022 році у євро за ставками від 4.5% до 6.5%, відповідно. У 2019 році було понесено 747 тисяч гривень у вигляді відсотків по кредитним договорам.

Операції та залишки за операціями з провідним управлінським персоналом Групи

Провідний управлінський персонал Групи включає Виконавчого директора Компанії, членів Ради директорів та членів Наглядової ради. Станом на 31 грудня 2019 року провідний управлінський персонал загалом становив 17 осіб (2018: 15 осіб).

Короткострокові виплати провідному управлінському персоналу за рік, що закінчився 31 грудня 2019 складала 171,563 тисяч гривень (2018: 155,424 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2019 року залишки по зобов'язанням Групи перед провідним управлінським персоналом складала 19,399 тисяч гривень (2018: 27,466 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2019 року деякі члени провідного управлінського персоналу мали право на отримання визначених виплат по закінченню трудової діяльності. Сума таких нарахувань станом на 31 грудня 2019 року у розмірі 125,652 тисяч гривень була включена до зобов'язань за пенсійними та іншими виплатами працівникам (2018: 121,108 тисяч гривень).

29. УМОВНІ ТА КОНТРАКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Оподаткування

Для податкового середовища в Україні характерні складність податкового адміністрування, суперечливі тлумачення податковими органами податкового законодавства та нормативних актів, які, окрім іншого, можуть збільшити фінансовий тиск на платників податків. Непослідовність у застосуванні, тлумаченні і впровадженні податкового законодавства може призвести до судових розглядів, які, у кінцевому рахунку, можуть стати причиною нарахування податкових податків, штрафів і пені, і ці суми можуть бути суттєвими. На думку керівництва, Група виконала усі вимоги чинного податкового законодавства.

Керівництво Групи не виключає, що у результаті майбутніх податкових перевірок можуть виникнути суперечності в тлумаченні або оцінці даних, поданих у податковій документації Групи, що може призвести до нарахування додаткових податкових зобов'язань, штрафів та пені. На думку керівництва Групи, відповідні положення податкового законодавства інтерпретовані ним коректно, і Група нарахувала та сплатила всі податки відповідно до чинного податкового законодавства. Водночас, у разі іншого підходу до трактування таких операцій податковими органами керівництво Групи оцінює суму можливих умовних зобов'язань щодо податкового обліку витрат станом на 31 грудня 2019 та 2018 років як незначну для цілей цієї консолідованої фінансової звітності. Основні податкові декларації Групи за період, який закінчився 30 червня 2019 року, були перевірені податковими органами в рамках комплексної перевірки 3-х річного періоду без будь-яких значних суперечок або додаткових податкових нарахувань.

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

Згідно з чинним законодавством податкові декларації підлягають перевірці протягом трьох років після їх подання. Ризик додаткових податкових нарахунків у результаті регулярних податкових перевірок із часом значно знижується.

Трансфертне ціноутворення

Група імпортує товари та придбає послуги, які можуть потенційно входити у сферу застосування українських нормативно-правових актів щодо трансфертного ціноутворення („ТЦ”). Група подала звіт щодо контрольованих операцій за 2018 рік у належні строки. Керівництво вважає, що Компанія підготувала усю необхідну документацію щодо контрольованих операцій, яка вимагається згідно із законодавством за 2018 рік та продовжує готувати за 2019 рік. Звіт щодо контрольованих операцій за 2019 рік має бути поданий Компанією до 1 жовтня 2020 року.

На думку керівництва Групи, Компанія дотримується вимог щодо ТЦ. Оскільки практика трансфертного ціноутворення іще недостатньо розвинута і певні положення правил можуть бути причиною суперечностей у результаті їх різного трактування, вплив можливих претензій з боку податкових органів щодо позицій Компанії із його застосування неможливо достовірно оцінити.

Юридичні питання

Під час звичайної господарської діяльності Група виступає стороною судових процесів та спорів. Керівництво Групи вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок цих судових процесів або спорів, не матиме істотного впливу на консолідований фінансовий стан або результати майбутньої діяльності Групи.

Контрактні зобов'язання на капітальні витрати

Станом на 31 грудня 2019 року Група мала непогашені контрактні зобов'язання за операціями з придбання основних засобів на загальну суму 1,392,091 тисячі гривень (2018: 344,533 тисяча гривень).

30. ЦІЛІ ТА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ

Фінансові інструменти Групи станом на звітні дати були представлені таким чином:

	Балансова вартість	
	2019	2018
Фінансові активи (короткострокові та довгострокові)		
Торгова та інша дебіторська заборгованість	1,202,829	1,487,344
Дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	165,244	70,237
Інші фінансові активи	1,092	40,970
Грошові кошти та їх еквіваленти	165,486	109,969
Разом фінансових активів	1,534,651	1,708,520
Фінансові зобов'язання (короткострокові та довгострокові)		
Кредити та позики	317,366	454,276
Зобов'язання з оренди	213,901	234,110
Торгова та інша кредиторська заборгованість	701,021	725,193
Разом фінансових зобов'язань	1,232,288	1,413,579

Група не брала участі в операціях із використанням похідних фінансових інструментів. Загальна програма управління ризиками Групи зосереджена на непередбачуваності та неефективності фінансового ринку України і спрямована на зменшення його потенційного негативного впливу на консолідований фінансовий стан Групи.

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

Основні ризики, властиві фінансовим інструментам Групи, включають ринковий ризик, ризик ліквідності та кредитний ризик. Керівництво аналізує та узгоджує політику управління кожним із цих ризиків, основні принципи якої викладені нижче.

Ринковий ризик

Для діяльності Групи, в основному, характерні фінансові ризики у результаті ринкових змін курсів обміну валют та відсоткових ставок. Ринкові ризики оцінюються із використанням аналізів чутливості, які враховують вплив обґрунтовано можливих змін відсоткових ставок або курсів обміну валют протягом року.

Валютний ризик

Валютний ризик являє собою ризик того, що справедлива вартість майбутніх потоків грошових коштів від фінансового інструменту коливатиметься у результаті змін курсів обміну валют.

Валютний ризик Групи, в основному, обумовлений коливаннями курсів обміну гривні щодо долара США та євро, яких зазнають українські підприємства Групи.

Офіційні курси обміну гривні щодо вищевказаних іноземних валют, встановлені Національним банком України станом на відповідні дати, були представлені таким чином:

	Євро	Долар США
Станом на 31 грудня 2019 року	26.4220	23.6862
Станом на 31 грудня 2018 року	31.7141	27.6883

Станом на звітні дати балансова вартість виражених в іноземних валютах монетарних активів та зобов'язань українських підприємств Групи була представлена таким чином:

	Долари США		Євро	
	2019	2018	2019	2018
Фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	40,975	12,795	25,725	1,384
Торгова та інша дебіторська заборгованість	184,415	189,259	16,582	45,287
Всього фінансових активів	225,390	202,054	42,307	46,671
Фінансові зобов'язання				
Кредити та позики	-	-	306,837	430,321
Зобов'язання з оренди	194,246	187,829	-	-
Торгова та інша кредиторська заборгованість	98,909	157,469	66,304	104,372
Всього фінансових зобов'язань	293,155	345,298	373,141	534,693
Загальна чиста позиція	(67,765)	(143,244)	(330,834)	(488,022)

Деноміновані в іноземній валюті короткострокові та довгострокові кредити та позики, грошові кошти та їх еквіваленти, торгова та інша дебіторська і кредиторська заборгованість та зобов'язання з фінансової оренди наражають Групу на валютний ризик. Група не вступала в операції, призначені для хеджування цих валютних ризиків.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

У нижченаведеній таблиці розкривається інформація про чутливість Групи до збільшення на 25% курсу обміну української гривні до відповідних іноземних валют, причому усі інші змінні величини залишаються незмінними. 25% – це рівень чутливості, який використовується для підготовки внутрішньої звітності щодо валютного ризику для провідного управлінського персоналу і являє собою оцінку керівництвом стосовно прийнятно можливих змін у курсах обміну валют. Аналіз чутливості охоплює лише непогашені монетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, та коригує їхній перерахунок на кінець періоду з урахуванням 25% зміни у курсах обміну валют. Позитивне значення нижче вказує на збільшення прибутку до оподаткування, коли українська гривня девальвує на 25% щодо відповідної валюти. А негативне значення нижче вказує на зменшення прибутку до оподаткування у випадку девальвації гривні на 25% щодо відповідної валюти. А що стосується 25% зміцнення української гривні стосовно відповідної валюти, то спостерігатиметься рівнозначний протилежний вплив на прибуток або капітал стосовно сум, які зазнали впливу девальвації.

	Девальвація гривні	Вплив на прибуток після оподаткування
2019		
Гривня/євро	25.00%	(67,925)
Гривня/долар США	25.00%	(13,893)
	Девальвація гривні	Вплив на прибуток після оподаткування
2018		
Гривня/євро	15.00%	(73,203)
Гривня/долар США	15.00%	(21,487)

Ризик зміни відсоткових ставок

Ризик зміни відсоткових ставок являє собою ризик того, що справедлива вартість або потоки грошових коштів від фінансових інструментів коливатимуться у результаті ринкових змін відсоткових ставок. Ринковий ризик Групи щодо змін відсоткових ставок стосується, головним чином, кредитів та позик Групи, отриманих за плаваючими відсотковими ставками. Керівництво здійснює регулярний моніторинг ринкових відсоткових ставок для мінімізації свого ризику змін відсоткових ставок.

Для проведення аналізу чутливості зазвичай використовувалось припущення щодо можливої зміни відсоткових ставок на кінець звітного періоду. Для зобов'язань із плаваючими ставками аналіз підготовлений на основі припущення, що сума непогашеного зобов'язання на кінець звітного періоду залишалася непогашеною увесь рік. Збільшення на 100 базисних пунктів або зменшення на 25 базисних пунктів використовується для підготовки внутрішньої звітності щодо ризику зміни відсоткових ставок для провідного управлінського персоналу та являє собою оцінку керівництвом допустимо можливих змін відсоткових ставок. Також для цілей аналізу сенситивності використовується припущення, що зміна відсоткових ставок відбувається, але всі інші змінні величини залишають незмінними. Згідно з результатами аналізу для 2019 року, Група дійшла висновку, що:

- У зв'язку з тим, що ставка EURIBOR у 2019 році мала від'ємне значення, та становила у середньому -0.34%, збільшення її на 100 базисних пунктів не буде мати ефекту на прибуток до оподаткування, оскільки залишиться від'ємною; також не має суттєвих підстав стверджувати, що можливе підняття ставки більше ніж на 100 базисних пунктів;
- Зважаючи на те, що ставка EURIBOR у 2019 році мала від'ємне значення, її зменшення не буде мати ефекту на прибуток до оподаткування, оскільки ставка по кредиту визначається як сума фіксованої за кредитним договором маржинальної ставки та ставки EURIBOR на дату платежу, але у будь-якому разі не може бути зменшена за рахунок від'ємного EURIBOR.

АТ „ФАРМАК”**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

2018	Збільшення/ (зменшення) базисних пунктів	Вплив на прибуток до оподаткування
Зміна відсоткової ставки EURIBOR	100	(3,347)
Зміна відсоткової ставки EURIBOR	(25)	837

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності являє собою ризик того, що Група не зможе погасити свої зобов'язання на момент їх погашення. Завданням Групи є підтримання балансу між безперервним фінансуванням і гнучкістю у використанні умов кредитування, які надаються постачальниками і банками.

Група проводить аналіз строків виникнення активів і погашення зобов'язань і планує свою ліквідність у залежності від очікуваних строків погашення відповідних фінансових інструментів. У разі недостатньої або надмірної ліквідності у окремих підприємств Група перерозподіляє ресурси і грошові кошти між ними для досягнення оптимальних умов фінансування потреб кожного підприємства.

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ

У тисячах українських гривень

У таблиці нижче викладена зведена інформація про первісні строки погашення фінансових зобов'язань Групи станом на 31 грудня 2019 та 2018 років за договорами на основі недисконтованих платежів:

2019	Середньо- зважена ефективна відсоткова ставка	На вимогу	До 3 місяців	3-6 місяців	6-12 місяців	1-7 років	Всього
Кредити та позики	4.33%	-	16,674	31,019	104,436	192,011	344,140
Зобов'язання з оренди	9.39%	48	18,557	18,556	37,129	172,970	247,260
Торгова та інша кредиторська заборгованість	н/д	181,565	476,145	23,974	40,432	-	722,116
Видані гарантії	н/д	-	674	-	-	-	674
Всього		181,613	512,050	73,549	181,997	364,981	1,314,190

2018	Середньо- зважена ефективна відсоткова ставка	На вимогу	До 3 місяців	3-6 місяців	6-12 місяців	1-5 років	Всього
Кредити та позики	3.85%	-	3,176	49,619	404,874	13,210	470,879
Зобов'язання з оренди	8.25%	-	24,280	19,224	29,702	198,628	271,834
Торгова та інша кредиторська заборгованість	н/д	203,709	498,522	7,482	15,480	-	725,193
Видані гарантії	н/д	-	750	-	-	-	750
Всього		203,709	526,728	76,325	450,056	211,838	1,468,656

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Суми, включені вище до складу виданих гарантій, є максимальними сумами, які Група може бути змушена погасити за договором стосовно повної гарантованої суми, якщо їх вимагатиме контрагент за угодою гарантій.

Група має доступ до кредитних ліній, із яких 761,844 тисяч гривень не були використані станом на 31 грудня 2019 року (2018: 359,520 тисяч гривень).

Кредитний ризик

Кредитний ризик являє собою ризик того, що Група понесе фінансові збитки у випадку, якщо контрагенти не виконають свої зобов'язання за фінансовим інструментом або клієнтським договором. Фінансові інструменти, які потенційно наражають Групу на істотну концентрацію кредитного ризику, переважно включають грошові кошти та їх еквіваленти, а також торгову та іншу дебіторську заборгованість. Станом на 31 грудня 2019 року максимальна сума кредитного ризику Групи становила 1,368,315 тисяч гривень (2018: 1,662,708 тисяч гривень).

Група переважно розміщує свої грошові кошти та їх еквіваленти у великих банках з надійною репутацією, які знаходяться в Україні. Керівництво Групи здійснює постійний моніторинг фінансового стану установ, де розміщені грошові кошти та їх еквіваленти. Кредитний ризик Групи пов'язаний з невиконанням банками своїх зобов'язань та обмежується сумою грошових коштів та їх еквівалентів, розміщених на банківських рахунках.

Група здійснює торгові операції тільки з перевіреними і кредитоспроможними клієнтами на внутрішньому та зовнішньому ринках. Політика Групи полягає в тому, що можливість надання кредиту клієнтам, які бажають співпрацювати на кредитних умовах, у кожному конкретному випадку аналізується і підлягає формальному затвердженню. Окрім того, з 2012 року Група запровадила додаткову процедуру моніторингу фінансової інформації про клієнтів на щоквартальній основі. Інші ризики відстежуються і аналізуються у кожному конкретному випадку, і керівництво Групи вважає, що кредитний ризик адекватно відображений у резервах на покриття збитків від зменшення корисності активів.

Виручка після вирахування дисконтів та торгових знижок з шістьма основними клієнтами у 2019 році становила 4,228,562 тисячі гривень (2018: 4,136,069 тисячі гривень), причому залишки за розрахунками із зазначеними клієнтами станом на 31 грудня 2019 року становили 778,226 тисяч гривень (2018: 999,005 тисячі гривень).

Група не має значної концентрації кредитного ризику перед будь-яким одним контрагентом. Концентрація кредитного ризику щодо будь-якого контрагента не перевищувала 23% від валової суми монетарних активів протягом року.

Окрім того, Група зазнає кредитного ризику стосовно фінансових гарантій, виданих Групою. Максимальна сума ризику стосовно таких гарантій представлена максимальною сумою, яку Група може бути змушена заплатити, якщо гарантією скористаються.

Управління капіталом

Група вважає боргові інструменти і власний капітал основними джерелами фінансування. У питаннях управління капіталом цілями Групи є забезпечення прибутку акціонерам та вигід для інших зацікавлених сторін, а також забезпечення фінансування діяльності Групи. Політика управління капіталом Групи направлена на забезпечення і підтримання оптимальної структури капіталу для скорочення загальних витрат на капітал, які виникають, та гнучкості у питаннях доступу Групи до ринків капіталу.

АТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

	2019	2018
Кредити та позики (Примітка 16)	317,366	454,276
Зобов'язання з оренди (Примітка 8)	213,901	234,110
Грошові кошти та їх еквіваленти (Примітка 14)	(165,486)	(109,969)
Чиста заборгованість	365,781	578,417
Всього власного капіталу	5,219,237	4,283,261
Капітал і чиста заборгованість	5,585,018	4,861,678
Співвідношення чистої заборгованості до суми капіталу і чистої заборгованості	6.5%	11.9%

Керівництво здійснює регулярний моніторинг структури капіталу Групи і може вносити коригування у політику та цілі управління капіталом з урахуванням змін в операційному середовищі, тенденціях ринку або своєї стратегії розвитку.

31. СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Справедлива вартість визначається як сума, за якою інструмент можна обміняти під час здійснення операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами, за винятком операцій примусового продажу або ліквідації.

За виключенням зазначеного у таблиці нижче, керівництво Групи вважає, що балансова вартість фінансових активів та зобов'язань, визнаних у консолідованій фінансовій звітності, приблизно дорівнює їх справедливій вартості:

	Балансова вартість		Справедлива вартість	
	2019	2018	2019	2018
Кредити та позики	317,366	454,276	311,266	454,719

Справедлива вартість наведених вище фінансових інструментів відповідає Рівню 2 ієрархії справедливої вартості і визначалася на основі дисконтування майбутніх потоків грошових коштів згідно з договорами за ринковими відсотковими ставками, доступними Групі за аналогічними фінансовими інструментами. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі вихідних даних, які піддаються спостереженню, прямо або опосередковано.

Справедлива вартість кредитів та позик станом на 31 грудня 2019 року оцінювалася шляхом дисконтування очікуваних майбутніх відтоків грошових коштів за середньозваженою ринковою відсотковою ставкою – 5.24% (2018: 4.13%).

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Узгодження зобов'язань, які виникають від фінансової діяльності

У таблиці внизу подана детальна інформація про основні зміни у зобов'язаннях Групи, які виникають у результаті фінансової діяльності, включно з грошовими та негрошовими змінами. Зобов'язання, які виникають від фінансової діяльності, є зобов'язаннями, для яких потоки грошових коштів були, або майбутні потоки грошових коштів будуть класифіковані у консолідованому звіті про рух грошових коштів Групи як рух грошових коштів від фінансової діяльності.

	Кредити та позики	Зобов'язання з оренди	Зобов'язання з нарахованих дивідендів	Усього
На 1 січня	454,276	234,110	452	688,838
Надходження грошових коштів/Придбання основних засобів/Нарахування дивідендів	263,733	73,772	47,315	384,820
Виплати грошових коштів	(334,698)	(63,051)	(44,718)	(442,467)
Витрати з відсотків	17,075	14,553	-	31,628
Сплачені відсотки	(18,901)	(14,552)	-	(33,453)
Сплачені податки	-	-	(2,600)	(2,600)
Зміна класифікації	1,092	-	-	1,092
Витрати на курсові різниці, нетто	(65,211)	(30,931)	-	(96,142)
На 31 грудня	317,366	213,901	449	531,716

32. ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОЇ ДАТИ

Спалах коронавірусної хвороби COVID-19 у січні 2020 року та його подальше глобальне поширення серед багатьох країн світу спонукали Всесвітню організацію охорони здоров'я (ВООЗ) оголосити початок світової пандемії.

Враховуючи потенційний вплив вищезазначених обставин на фінансову інформацію станом на 31 грудня 2019 року, менеджмент Групи провів глибоку оцінку можливих наслідків, ґрунтуючись на інформації, що була доступна на сьогоднішній день. Так, було вирішено, що пандемія не має суттєвого впливу на операційну діяльність Групи та немає необхідності проводити будь-які коригування у фінансовій звітності.

33. ЗАТВЕРДЖЕННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Ця консолідована фінансова звітність була схвалена керівництвом і затверджена до випуску 17 квітня 2020 року.

АТ „ФАРМАК”

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

	Дата (рік, місяць, число)	Коди 2019 12 31
Підприємство АТ „ФАРМАК”, його дочірні підприємства та компанії спеціального призначення	за ЄДРПОУ	00481198
Територія м. Київ	за КОАТУУ	8038500000
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Орган державного управління Міністерство охорони здоров'я	за СПОДУ	7184
Вид економічної діяльності Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	за КВЕД	21.20
Середня кількість працівників 2,698		
Одиниця виміру: тис. грн.		
Адреса вул. Кирилівська, 63, м. Київ, 04080		
Складено (зробити позначку „V” у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		V

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2019 року

Форма № 1-к
Код за ДКУД 1801007

Актив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	115,297	136,793
первісна вартість	1001	173,501	227,005
накопичена амортизація	1002	(58,204)	(90,212)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	366,941	705,052
Основні засоби	1010	2,160,993	2,143,478
первісна вартість	1011	3,520,949	3,819,420
Знос	1012	(1,359,956)	(1,675,942)
Інвестиційна нерухомість	1015	1,432	1,606
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	3,452	4,261
знос інвестиційної нерухомості	1017	(2,020)	(2,655)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:		-	-
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	4,855	4,302
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	70,237	165,244
Відстрочені податкові активи	1045	14,829	16,551
Гудвіл при консолідації	1055	42,602	35,803
Інші необоротні активи	1090	246,479	241,509
Усього за розділом I	1095	3,023,665	3,450,338

АТ „ФАРМАК”
**ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1,165,550	1,579,162
Виробничі запаси	1101	567,307	701,767
Незавершене виробництво	1102	125,216	110,067
Готова продукція	1103	451,655	730,139
Товари	1104	21,372	37,189
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1,406,770	1,135,182
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	58,688	135,634
з бюджетом	1135	34,637	101,422
у тому числі з податку на прибуток	1136	4,507	22
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	720
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	78,041	65,305
Поточні фінансові інвестиції	1160	40,970	1,092
Гроші та їх еквіваленти	1165	109,969	165,486
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	109,969	165,486
Витрати майбутніх періодів	1170	8,159	8,137
Інші оборотні активи	1190	2,533	1,622
Усього за розділом II	1195	2,905,317	3,193,762
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	5,928,982	6,644,100

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	36,366	36,366
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	47,545	55,059
у тому числі накопичені курсові різниці	1412	26,261	33,775
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4,202,648	5,131,110
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	(3,298)	(3,298)
Неконтрольована частка	1490	12	(7,668)
Усього за розділом I	1495	4,283,273	5,211,569
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	112,421	145,493
Довгострокові кредити банків	1510	12,305	177,116
Інші довгострокові зобов'язання	1515	174,537	153,200
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	299,263	475,809

АТ „ФАРМАК”

**ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	360,838	14,598
Поточна кредиторська заборгованість за:		-	-
довгостроковими зобов'язаннями	1610	140,706	186,353
товари, роботи, послуги	1615	458,686	465,588
розрахунками з бюджетом	1620	77,270	14,719
у тому числі з податку на прибуток	1621	61,863	1,500
розрахунками зі страхування	1625	7,226	7,944
розрахунками з оплати праці	1630	216,660	181,683
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	16,402	13,994
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	451	449
Поточні забезпечення	1660	32,580	18,658
Доходи майбутніх періодів	1665	6,076	3,965
Інші поточні зобов'язання	1690	29,551	48,771
Усього за розділом III	1695	1,346,446	956,722
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	5,928,982	6,644,100

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

АТ „ФАРМАК”

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ У тисячах українських гривень

	Дата (рік, місяць, число)	Коди 2019 12 31
Підприємство АТ „ФАРМАК”, його дочірні підприємства та компанії спеціального призначення	за ЄДРПОУ	00481198
Територія м. Київ	за КОАТУУ	8038500000
Орган державного управління Міністерство охорони здоров’я	за СПОДУ	7184
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	за КВЕД	21.20
Складено (зробити позначку „V” у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		V
Одиниця виміру: тис. грн.		

Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2019 рік

Форма № 2-к
Код за ДКУД 1801008

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6,541,750	6,618,911
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2,826,842)	(2,933,774)
Валовий:			
прибуток	2090	3,714,908	3,685,137
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	31,082	19,009
Адміністративні витрати	2130	(746,520)	(681,292)
Витрати на збут	2150	(1,397,411)	(1,341,839)
Інші операційні витрати	2180	(369,287)	(320,917)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1,232,772	1,360,098
збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	3,363	3,680
Інші фінансові доходи	2220	20,880	14,377
Інші доходи	2240	73,258	-
Фінансові витрати	2250	(51,092)	(45,686)
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	(35,033)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1,279,181	1,297,436
збиток	2295	-	-
(Витрати) дохід з податку на прибуток	2300	(209,013)	(247,230)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	(14,479)	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1,055,689	1,050,206
збиток	2355	-	-

**ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	7,514	(2,657)
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний збиток	2445	(31,913)	(1,168)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(24,399)	(3,825)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(24,399)	(3,825)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1,031,290	1,046,381
Чистий прибуток (збиток), що належить:		-	-
власникам материнської компанії	2470	1,056,970	1,050,229
неконтрольованій частці	2475	(1,281)	(23)
Сукупний дохід, що належить:		-	-
власникам материнської компанії	2480	1,032,571	1,046,404
неконтрольованій частці	2485	(1,281)	(23)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2,341,907	2,452,212
Витрати на оплату праці	2502	1,216,344	1,060,457
Відрахування на соціальні заходи	2510	206,961	196,812
Амортизація	2515	396,897	324,600
Інші операційні витрати	2520	1,177,951	1,243,741
Разом	2550	5,340,060	5,277,822

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	7,273,200	7,273,200
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	7,273,200	7,273,200
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	145.3	144.4
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	145.3	144.4
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	5.75

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смородіна,
Директор з фінансів

АТ „ФАРМАК”
**ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

	Дата (рік, місяць, число)	Коди
		2019 12 31
Підприємство АТ „ФАРМАК”, його дочірні підприємства та компанії спеціального призначення	За ЄДРПОУ	00481198
Територія м. Київ	За КОАТУУ	8038500000
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство	За КОПФГ	230
Вид економічної діяльності Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	За КВЕД	21.20
Складено (зробити позначку „V” у відповідній клітинці):		
За положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
За міжнародними стандартами фінансової звітності		V
Одиниця виміру: тис. грн.		

Консолідований звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) за 2019 рік

Форма №3-кн
Код за ДКУД 1801010

Стаття	Код	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності		-	-	-	-
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500	1,279,181	-	1,297,436	-
Коригування на:					
амортизацію необоротних активів	3505	396,897	X	324,600	X
збільшення (зменшення) забезпечень	3510	25,924	-	84,529	-
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3515	584	-	631	-
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	3520	(72,857)	11,580	2,508	8,017
Фінансові витрати	3540	X	(30,212)	X	(31,309)
Зменшення (збільшення) оборотних активів	3550	(151,496)	297,995	15,080	634,794
Збільшення (зменшення) запасів	3551	-	414,137	-	172,782
Збільшення (зменшення) поточних біологічних активів	3552	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	3553	-	(116,142)	-	462,012
Зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованості	3554	(151,496)	-	15,080	-
Зменшення (збільшення) витрат майбутніх періодів	3556	-	-	-	-
Зменшення (збільшення) інших оборотних активів	3557	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань	3560	218	39,881	4,147	3,627
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3561	-	39,881	-	3,627
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом	3562	218	-	4,147	-
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування	3563	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці	3564	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) доходів майбутніх періодів	3566	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань	3567	-	-	-	-
Грошові кошти від операційної діяльності	3570	1,159,207	-	1,113,802	-
Сплачений податок на прибуток	3580	X	267,718	X	246,093
Сплачені відсотки	3585	X	33,453	X	31,331
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	858,036	-	836,378	-

АТ „ФАРМАК”

**ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Стаття	Код	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	Видаток
1	2	3	4	5	6
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності		-	-	-	-
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	-	X	-	X
необоротних активів	3205	11,122	X	8,131	X
Надходження від отриманих: відсотків	3215	11,028	X	7,278	X
дивідендів	3220	3,069	X	2,703	X
Надходження від деривативів	3225	-	X	-	X
Надходження від погашення позик	3230	-	X	-	X
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	26,952	X	-	X
Інші надходження	3250	-	X	-	X
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	X	(40,970)	X	20,498
необоротних активів	3260	X	713,743	X	622,831
Виплати за деривативами	3270	X	-	X	-
Витрачання на надання позик	3275	X	-	X	-
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	X	-	X	7,746
Інші платежі	3290	X	-	X	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-	620,602	-	632,963
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності		-	-	-	-
Надходження від: власного капіталу	3300	-	X	-	X
отримання позик	3305	263,733	X	233,587	X
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	X	-	X
Інші надходження	3340	-	X	-	X
Витрачання на: викуп власних акцій	3345	X	-	X	-
погашення позик	3350	X	334,698	X	267,486
сплату дивідендів	3355	X	47,317	X	39,714
витрачання на сплату відсотків	3360	X	-	X	-
витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	X	63,051	X	73,149
витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	X	-	X	-
витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	X	-	X	-
інші платежі	3390	X	-	X	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	181,333	-	146,762
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	56,101	-	56,653	-
Залишок коштів на початок року	3405	109,969	X	53,947	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-	584	-	631
Залишок коштів на кінець року	3415	165,486	-	109,969	-

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

АТ „ФАРМАК”

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ

У тисячах українських гривень

	Дата (рік, місяць, число)	Коди
		2019 12 31
Підприємство АТ „ФАРМАК”, його дочірні підприємства та компанії спеціального призначення	за ЄДРПОУ	00481198
Територія м. Київ	за КОАТУУ	8038500000
Орган державного управління Міністерство охорони здоров'я	за СПОДУ	7184
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	за КВЕД	21.20
Складено (зробити позначку „V” у відповідній клітинці):		
За положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
За міжнародними стандартами фінансової звітності		V
Одиниця виміру: тис. грн.		

Консолідований звіт про власний капітал за 2019 рік

Форма №4-к
Код за ДКУД 1801011

Стаття	Код рядка	Належить власникам материнської компанії								Неконтрольована частка	Разом
		Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Залишок на початок року	4000	36,366	-	47,545	-	4,202,648	-	(3,298)	4,283,261	12	4,283,273
Коригування:		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
виправлення помилок	4010	-	-	-	-	(226)	-	-	(226)	-	(226)
інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	36,366	-	47,545	-	4,202,422	-	(3,298)	4,283,035	12	4,283,047
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	1,056,970	-	-	1,056,970	(1,281)	1,055,689
Інший сукупний збиток за звітний період	4110	-	-	7,514	-	(31,913)	-	-	(24,399)	-	(24,399)

АТ „ФАРМАК”

**ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ**

У тисячах українських гривень

Стаття	Код рядка	Належить власникам материнської компанії								Неконтрольована частка	Разом
		Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	7,514	-	-	-	-	7,514	-	7,514
Інший сукупний збиток	4116	-	-	-	-	(31,913)	-	-	(31,913)	-	(31,913)
Розподіл прибутку:		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	(47,315)	-	-	(47,315)	-	(47,315)
спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	(49,054)	-	-	(49,054)	(6,399)	(55,453)
Разом змін у капіталі	4295	-	-	7,514	-	928,688	-	-	936,202	(7,680)	928,522
Залишок на кінець року	4300	36,366	-	55,059	-	5,131,110	-	(3,298)	5,219,237	(7,668)	5,211,569

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів